

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav asijských studií

Bakalářská práce

Karolína Kenderová

„Hnutí za novou vesnici“ v kontextu korejské modernizace

The "New Village Movement" in the context of Korean modernization

Praha 2022

Vedoucí práce: Mgr. Karolína Šamánková

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 1. 5. 2022

Karolína Kenderová

Klíčová slova (česky)

Sämaül Undong (SMU), Pak Čöng-hüi, Pak Čöng-hüi režim, Hnutí nová vesnice, Hnutí za novou vesnici, hnutí Sämaül, rozvoj korejského venkova, ekonomický rozvoj Jižní Koreje, ústava Jusin, modernizace venkova, masová mobilizace, čäböly, Zelená revoluce, zázrak na řece Han

Klíčová slova (anglicky):

Saemaul Undong (SMU), Park Chung-hee, Park Chung-hee regime, New Village Movement, Movement for New Village, Saemaul Movement, Korean Rural Development, South Korean Economic Development, Jusin Constitution, Rural Modernization, Mass Mobilization, Chaebols, Green revolution, a miracle on the Han River

Abstrakt (česky)

Cílem mé práce je analyzovat pozadí vzniku venkovského hnutí Sămaul (v češtině nejčastěji překládané jako *Hnutí za novou vesnici*). Práce má za cíl také hnutí Sămaul popsat a zhodnotit. Jeho počátky najdeme v 70. letech, kdy bylo prezentováno jako modernizační hnutí, které mělo napomoci vesnicím, aby dosáhly stejné životní úrovně jako města. Hnutí bylo hierarchicky uspořádané a dosahovalo úspěšných výsledků i díky tomu, že přimělo obyvatele, aby měli stejné skupinové povědomí neboli *nastavení mysli* („mindset“) prostřednictvím rozsáhlého vzdělávání v rámci hnutí a Sămaul symbolů. Postupně efektivně rozšířilo tuto politickou ideologii modernizace po celé zemi.

Abstract (in English):

The aim of my work is to analyze the backgrounds of the origins of the rural movement Sămaul (in english best known as *New Village Movement*). The work also aims to describe and evaluate the Sămaul movement. Its origins can be traced back to the 1970s, when it was presented as a rural modernization movement to help villages achieve the same standard of living as cities. The movement was hierarchically organized and achieved successful results by forcing the population to have the same group awareness or "mindset" through extensive education within the movement and Sămaul symbols, and ultimately to effectively spread this political ideology of modernization throughout the country.

OBSAH

1	ÚVOD	1
1.1	HISTORICKÝ KONTEXT	3
2	OBDOBÍ VLÁDY PREZIDENTA PAK ČÖNG-HŮIHO (1963–1979)	5
2.1	PAK ČÖNG-HŮI.....	5
2.2	NÁSTUP K MOCI.....	8
2.3	CHARAKTERISTIKA VLÁDY.....	9
2.4	ÚSTAVA JUSIN	11
2.5	ČÄBÖLY A EKONOMICKÉ PLÁNOVÁNÍ	12
2.6	ZMĚNA MEZINÁRODNÍ A DOMÁCÍ POLITIKY A KONEC PAK ČÖNG-HŮIHO	
ÉRY	13	
3	HNUTÍ ZA NOVOU VESNICI	15
3.1	HNUTÍ ZA NOVOU VESNICI V KONTEXTU ROZVOJE VENKOVA	17
3.2	OBDOBÍ 1961–1963 A STAV ZEMĚDĚLSTVÍ.....	17
3.3	ZALESŇOVÁNÍ A KULTIVACE LESŮ	19
3.4	ZAČÁTKY A POZADÍ VZNIKU HNUTÍ.....	19
3.5	ORGANIZACE A HIERARCHIE HNUTÍ.....	22
3.5.1	<i>Vládní strategie a podpora .....</i>	24
3.5.2	<i>Lídři a metody výcviku.....</i>	25
3.5.3	<i>Role žen v hnutí.....</i>	28
4	ZÄVĚR	30
5	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:	34
6	SEZNAM OBRÄZKŮ:	37
7	SEZNAM ZKRATEK:	38
	POZNÄMKY	1

Poděkování

V první řadě děkuji svým rodičům za jejich podporu během celého studia. Dále chci poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Karolíně Šamánkové za cenné rady, pomoc, a především za velikou trpělivost.

1 Úvod

Sämaül Undong, v češtině známé především jako Hnutí za novou vesnici (pro přehlednost budu používat v práci zkratku SMU) je zemědělské komunitní hnutí, které vzniklo během vlády prezidenta Pak Čöng-hüiho v 70. letech. Jeho cílem bylo zvýšit životní úroveň a zlepšit stav venkovských oblastí v Korejské republice a zároveň omezit nárůst nerovností mezi městy a venkovem v kontextu industrializace a urbanizace. Kromě pozvednutí životní úrovně zaostalejších vesnic pomáhalo hnutí zajistit příjem základních potravin pro rostoucí městskou populaci. Stal se z toho celonárodní program pro rozvoj venkova, který se do konce desetiletí rozšířil i do měst jako národní symbol korejského způsobu rozvoje.¹

Program hnutí Sämaül byl také jednou z vícero příčin, proč se Jižní Korea dokázala ke konci 20. století tak rychle stát vyspělou zemí. Vybudovaly se nové cesty a sanitární systémy, postavily se nové domy a průměrný rodinný příjem farmářů převýšil příjem městských dělníků. Venkovské konfuciánské a tradicemi provázané postoje byly nahrazeny „racionálními“ hodnotami orientovanými na úspěch či výkon. Do měst se z venkova začalo stěhovat čím dál více lidí za prací a tento přetlak a propast mezi městy a venkovem bylo potřeba vyřešit. Jihokorejská vláda v roce 1981 prohlásila, že hnutí Sämaül zůstane národním programem s nejvyšší prioritou, zatímco většina ostatních programů minulého režimu byla buď výrazně poupravena anebo se od nich zcela upustilo.²

Pro přiblížení záměru a potřeby vzniku hnutí se v úvodu a první části práce zaměřím na historický kontext doby, představení tehdejší vlády a společenské nálady. První kapitola se bude věnovat historickému kontextu. Krátce popíšu důležité události a jak na tom byla Korejská republika před převratem a érou Pak Čöng-hüiho. Po představení doby se bude druhá kapitola soustředit na samotného prezidenta Pak Čöng-hüi, jeho osobnost a nástup k moci. Pokusím se zjistit z biografických knih, především z *The Park Chung Hee Era* od Kim Byung-Kook a E. F. a Vogel, *Park Chung Hee and Modern Korea* od Carter J. Eckerta, *Korea's Place in the Sun* od B. Cumings nebo *A Concise History of Modern Korea* od M. J. Seth, jaký byl Pak Čöng-hüi jako mladý a jeho motivace k budoucímu převratu a založení hnutí Sämaül.

---

¹ Douglass, Mike. The Saemaul Undong: South Korea's Rural Development Miracle in Historical Perspective, s. 2-3

² Ahn, Byong Man and Boyer, William W. Rural Development and Leadership Patterns in South Korea, s. 84

V druhé kapitole též uvedu důležité momenty režimu, na co se vláda Pak Čöng-hüiho soustředovala, jak na tom byla země ekonomicky a co hnutí předcházelo nebo napomohlo.

V druhé části práce zaměřené již přímo na hnutí Sămaül, jeho vznik a počátky, fungování, organizace atd. Budu čerpat z internetového archivu Sămaül, kde jsou základní informace. Důležitým zdrojem bude kniha *Management of Rural Change in Korea* od Whang In-Joung, jelikož popisuje více podrobně, jak hnutí na vesnicích působilo. Obsahuje i data dotazníků s účastníky hnutí. Je třeba uvést, že kniha je pro svou obsáhlost cenná, ale může být problematická vzhledem k době ve které byla vydána – v roce 1981.

Zdrojů ve formě článků je sice více, ale jsou často velmi úzce zaměřené, například pouze na počátek hnutí nebo změnu korejského zemědělství, kde je hnutí zevrubně popsáno. Více jsem čerpala např. z *The Saemaul Undong* od M. Douglassa, *Analysis of Saemaul undong: A Korean Rural Development Programme in the 1970s* od Park Sooyoung anebo *Understanding Korea's Saemaul Undong* od Jwa Sung-Hee.

Přestože jsem dohledala zdroje zahraničních autorů, nejvíce zdrojů je sepsáno korejskými autory, které jsou převážně pozitivní, obzvláště ty starší. V pozdějších článcích a publikacích, především tedy nekorejských autorů, vznikají často spekulace, do jaké míry bylo hnutí opravdu úspěšné a do jaké míry byly výsledky hnutí zkreslovány k lepšímu, nejvíce se k validnosti úspěchů hnutí stavěl autor Rolf D. Baldus, který hnutí pro své fungování kritizuje, především jeho ideologické pozadí a za povinnou „dobrovolnou“ participaci občanů v hnutí.

Kritičtější pohled můžeme vidět ale také v práci *Analysis of Saemaul undong* od Park Sooyoung, kde popisuje v leckterých vládou iniciovaných programech lze snadno nalézt nedostatek slušné výstupní strategie. Vláda často protahovala ukončení některých programů.³ Na druhou stranu ale uvádí, že to nestačí k tomu, abychom hnutí Sămaül zdiskreditovali všechny jeho úspěchy.

Kromě toho také zmiňuje později často kritizovanou politickou motivaci prezidenta, že si hnutí použil pro mobilizaci obyvatelstva, udržení kontroly a svého diktátorského režimu. Ve čtvrté kapitole limitace a kritiku hnutí více rozvádí a uvádí podporující argument kritiků, že při propagaci změn, které hnutí Sămaül přineslo, se úsilí o rozvoj často soustředilo jen na viditelnější vesnice blízko silnic a dálnic, zatímco vesnicím v odlehlých částech byla poskytována menší pomoc.⁴

---

³ Park, Sooyoung. *Analysis of Saemaul undong: A Korean Rural Development Programme in the 1970s*, s. 130-131

⁴ Park, Sooyoung. *Analysis of Saemaul undong: A Korean Rural Development Programme in the 1970s*, s. 131-133

V druhé části práci začneme obecným představením hnutí, jeho definicí a významem názvu, založením a počátky fungování. Mimo počátky hnutí zkusím v krátkosti popsat stav tehdejšího zemědělství a snahy o rozvoj a modernizaci venkova v této oblasti ještě před založením hnutí SMU.

Hlavním cílem druhé praktické části je tedy celkový popis Hnutí za novou vesnici v kontextu modernizace Koreje a velkých změn, kterými si země prošla v 60. a 70. letech. Jelikož zatím nevznikla práce v českém jazyce na toto téma, je druhým cílem práce shromáždit zdroje, jež se tématem zabývají pro možnost hlubšího zkoumání v budoucích letech.

1.1 Historický kontext

Korea, která byla do začátku 20. století izolovaná a uzavřená vůči okolnímu světu, se prakticky hned po jejím „otevření“ dostala do područí japonského císařství (1910–1945).

Koloniální období změnilo v Koreji mnoho a ovlivnilo její další vývoj politicky i společensky. Vzbudil odpor vůči japonského kolonialismu, který vedl ke vzniku nacionalistických a komunistických skupin. Podle Bruce Cummingse se počátky těchto skupin datuje do 20. let 20. století; již tehdy začaly rozkoly, řekněme mezi „levicí“ a „pravicí“. Ve třicátých letech se mimo jiné také objevily nové skupiny ozbrojených odpůrců, byrokratů a poprvé vojenských vůdců.⁵

Z japonské koloniální nadvlády se Korea osvobodila koncem druhé světové války. Mírový stav ale netrval dlouhou dobu. Po porážce Japonska byl totiž poloostrov pod sovětsko-americkým dohledem rozdělen podle 38. rovnoběžky na jižní část, kterou okupovali Američani a severní část, kterou okupovali Sověti.⁶

Kvůli znemožnění svobodných voleb v severní části poloostrova v roce 1948 se prohlubovalo vzájemné odcizení obou částí poloostrova a rostlo napětí. Na severu byl ustanoven komunistický režim v čele s Kim Il-Söngem, na jihu byl posléze ustanoven formálně demokratický režim, s prvním prezidentem I Süng-manem. Napětí se dále stupňovalo i přes pokračující rozhovory o znovusjednocení a incidentů na společných hranicích též přibývalo.⁷

---

⁵ Cumings, B. *Korea's Place in the Sun*, s. 142

⁶ Eckert, Carter J.; Park Chung Hee and Modern Korea, s. 204-205

⁷ Seth, Michael J. Seth, Michael J. *A Concise History of Modern Korea*, s. 107-108

Situace vyvrcholila v otevřený konflikt dne 25. června 1950, když severokorejské jednotky, jako první, vpadly do Jižní Koreje. V roce 1950 Sovětský svaz bojkotoval zasedání Rady bezpečnosti OSN na protest proti zastoupení *Kuomintangu* neboli *Čínské národní strany*, tedy vlády Čínské republiky na Tchaj-wanu namísto Číny. Právě neúčast Sovětského svazu na Radě bezpečnosti OSN umožnila Spojeným státům prosadit rezoluci Rady bezpečnosti OSN schvalující vojenskou intervenci v Koreji. Boje skončily 27. července 1953, kdy byla podepsána dohoda o příměří, která obnovovala hranice kolem 38. rovnoběžky a vytvořila Korejské demilitarizované pásmo.⁸ Po osvobození, a především po skončení korejské války byla Korea zbídačenou zemí a stále ještě agrární společností. Tragédií bylo, že válka nic nevyřešila; jen se obnovil status quo před válkou, mír se nikdy nevyjednal a zajistilo se pouze příměří. Dodnes napětí a problémy přetrvávají.

Jižní Korea během druhé poloviny 20. století úzce spolupracovala s USA a neudržovala diplomatické vztahy s komunistickými velmocemi. Zatímco ostatní partneři USA, jimiž bylo například Japonsko, se diplomaticky komunistickým státům otevírali, zejména během čínsko-sovětské roztržky⁹ a v 70. letech, kdy se zmírňovalo napětí. Jižní Korea zatím žádné takové kroky nepodstupovala. Důvod byl zřejmý, Čínská lidová republika a Sovětský svaz podporovali KLDR politicky i ekonomicky. Sؤل ještě v té době odmítal normalizaci s jakýmkoli komunistickým státem až do konce 80. let. Jelikož se Sؤل silně spoléhal na Washington a byl v nepřátelství vůči Pekingu a Moskvě, byla Jižní Korea v mnoha ohledech vázaná na změny v americké zahraniční politice.¹⁰

Jižní Korea zažila po ukončení korejské války roky ekonomických a politických zmatků. Od roku 1962 však Jižní Korea začala hospodářsky růst až do vypuknutí Asijské finanční krize (1997–1999).¹¹ Během těchto třiceti pěti let zaznamenala Jižní Korea nejvyšší hospodářský růst za nejkratší dobu v moderní světové historii, který připravil půdu pro další růst.

Toto období rychlého ekonomického rozvoje je známé jako „korejský ekonomický zázrak“ nebo „zázrak na řece Han“. Během tohoto období vzrostla jihokorejská ekonomika více než šestnáctkrát, pokud jde o reálný hrubý domácí produkt (HDP). V roce 1963 vzrostlo

---

⁸ Seth, Michael J. Seth, Michael J. A Concise History of Modern Korea, s. 119

⁹ Čínsko-sovětský konflikt – série ozbrojených střetů na hranici mezi Čínou a Sovětským svazem (2. března – 11. září 1969). Příčinou bylo obsazení čínské východní železniční tratě čínskou armádou, což vyvolalo sovětskou intervenci. I přes početní převahu čínské armády, zvítězila lépe vyzbrojená sovětská strana.

¹⁰ Choi, Lyong. The Foreign Policy of Park Chunghee: 1968–1979, s. 33-38

¹¹ Graham, Edward M. Reforming Korea's Industrial Conglomerates, s. 3

HDP o 9,1% a průměrný růst činil 8,9% během prvních dvou pětiletých plánů až do roku 1971.¹² Vysoký ekonomický růst doprovázel rychlý nárůst zaměstnanosti, zejména proto, že zaměření na vývoz bylo náročné na pracovní sílu. Míra nezaměstnanosti, která byla na 8,1% v roce 1963, klesla na 4,4% v roce 1971. Index spotřebitelských cen (CPI) ukázal, že míra inflace byla 20,7% v roce 1963 a jen o rok později už byla na 29,5%. V letech 1965 až 1971 klesala a ustálila se na průměrnou míru 12,6%.¹³

V roce 1996 Jižní Korea překonala hranici pro vysoké příjmy zemí a stala se 29. členem mezivládní Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), uskupení od roku 2021 třiceti osmi ekonomicky velmi rozvinutých demokratických států světa s vysokými příjmy, které prosazují harmonický rozvoj tržních ekonomik a demokracie.

2 Období vlády prezidenta Pak Čöng-hüiho (1963–1979)

2.1 Pak Čöng-hüi

Obrázek 1 Pak Čöng-hüi v armádě

V následující kapitole se podíváme na postavu, která sehrála důležitou roli ve vzniku hnutí SMU. Jihokorejský prezident Pak Čöng-hüi a období jeho vlády je spojováno s rychlým ekonomickým rozvojem Korejské republiky v 60. letech, pro které se vžilo označení „zázrak na řece Han“, jak jsem již zmínila výše. K tomuto působivému

---

¹² Kim, Taejong and Soogil Young, ed. *Secrets of an Economic Miracle: Lessons for Sustainable Development from South Korea*, s. 33

¹³ Kim, Taejong and Soogil Young, ed. *Secrets of an Economic Miracle: Lessons for Sustainable Development from South Korea*, s. tamtéž

ekonomickému růstu napomohlo mimo jiné pečlivě plánované hospodářství a velká vládní podpora proexportní politiky.¹⁴

Pak Čöng-hüi se narodil v roce 1917 jako nejmladší syn v chudé rolnické rodině v malé vesnici v provincii Severní Kjöngsang, asi pět kilometrů severozápadně od Tägu. Za druhé světové války narukoval do japonské armády v Mandžusku. V roce 1946, po osvobození Koreje, absolvoval Korejskou vojenskou akademii. Během komunistické vzpoury v Jösu-Sunčön¹⁵ v polovině října 1948 se spolu s jeho bratrem přidali k povstalcům; Pak byl zatčen, ale pomohl úřadům vypátrat ostatní povstalce, díky čemuž mu byla udělena zvláštní amnestie a bylo mu umožněno vstoupit do armády Korejské republiky.¹⁶

Pak Čöng-hüi byl mezi blízkými a přáteli známý svou fascinací vojenstvím a jeho pětiletá vojenská praxe to jen upevnila. Od roku 1932, kdy Pak Čöng-hüi na školu nastoupil, se společnost stále více a více militarizovala.¹⁷ Pak Čöng-hüi navzdory svému chudému zázemí získal na svou dobu vysoké vzdělání. Po základní škole složil přijímací zkoušky a studoval na MMA – Mandžuské vojenské akademii¹⁸ (1942–1944), poté na JMA – Japonské vojenské akademii¹⁹ (1944–1946). Vojenskou akademii a vysokou školu si následně vystudoval i v Koreji.

Carter J. Eckert Pak Čöng-hüiho období na MMA a JMA označuje jako formativní zkušenost, jež značně ovlivnila jeho charakter a záměry do budoucna. Mladý Pak Čöng-hüi postupně ztrácel zájem o studium jako takové a začal v rámci školy aktivně vyhledávat všechny činnosti, které souvisely s vojenstvím. Podle spolužáků byl mimořádně zapálen do bojového umění a obecně do vojenství a věcí s tím spojené.²⁰

Pro Korejce jako byl Pak Čöng-hüi, kteří se narodili po anexi, představovala armáda ve dvacátých letech 20. století něco zcela odlišného od toho, co symbolizovala v minulosti

---

¹⁴ Seth, Michael J. Seth, Michael J. A Concise History of Modern Korea, s. 175-176

¹⁵ Jösu-Sunčön – Levicový vojenský a civilní protest proti rodící se jihokorejské vládě v jižní Koreji v rozbouraném období po druhé světové válce. Násilný protest vypukl v přístavním městě Jösu provincie Jižní Čölla na jižním pobřeží Korejského poloostrova. Směřován byl proti vládě v čele s protikomunistickým prezidentem I Süng-manem.

¹⁶ Choi, Lyong. The Foreign Policy of Park Chunghee: 1968–1979, s. 25

¹⁷ Eckert, Carter J.; Park Chung Hee and Modern Korea, s. 95

¹⁸ Mandžuská vojenská akademie (čunguk mandžu kungwan hakkjo – 중국만주군관학교)

¹⁹ Japonská vojenská akademie (ilbon jukkun sagwan hakkjo – 일본 육군사관학교)

Vzdělání a roky zjištěné ze stránek Kanceláře prezidentských archivů (Tätchongnjöng kirokgwan – 대통령기록관) Dostupné z:

https://www.pa.go.kr/online_contents/president/president05.jsp#

²⁰ Eckert, Carter J.; Park Chung Hee and Modern Korea, s. tamtéž

nebo v dnešní době. Byla vnímána pozitivně, skoro až ctnostně jako symbol spojující modernost a „mužství“ s národní silou a mocí.²¹

S érou Pak Čöng-hüiho jsou spojené pojmy militarizace a mobilizace. Ovšem není to tak, že by se tyto dva fenomény objevily až za jeho vlády, jejich počátek můžeme pozorovat již na konci 19. a na počátku 20. století, kdy nejen v Koreji ale obecně ve východní Asii vypukla velká vlna militarizace, která proměnila korejské představy o armádě. V této době se vytvořilo heslo „bohatá země, silná armáda“, jež najednou ukazuje armádu v pozitivním světle. Tento nový obraz o armádě ve skutečnosti vycházel ze západních, respektive hlavně japonských vzorů; armáda symbolizuje silný národ a stává se z toho něco, co je potřeba dále rozvíjet a de facto ctít. Nemá se brát na lehkou váhu a rozhodně by neměla být zesměšňována, jak tomu, tak v Koreji dříve bylo.²²

Ačkoliv byli osvícenští reformátoři různorodou skupinou lidí s odlišným původem, ambicemi a odlišnými názory na roli korejské armády a jak velká by měla být, tak všichni chápali jedno; a sice že úspěch země v novém mezinárodním uspořádání světa, ve kterém se Korea ocitla po otevření země v roce 1876, vyžadovalo provést jisté společenské a institucionální změny, což se týkalo i armády. Proměna neboli modernizace armády byla od počátku považována za nedílnou součást osvícenského hnutí. Kim Ok-kjun²³ řekl svým následovníkům, že neexistuje důležitější úkol než posílení armády pro národní obranu, a povzbuzoval je k tomu, aby jeli do Japonska a naučili se tam moderní vojenské dovednosti.²⁴

V biografických knihách o Pak Čöng-hüim, např. *Park Chung Hee and Modern Korea* či *The Park Chung Hee Era* je zaznamenáno, jak moc ho léta na vojenské škole ovlivnila. Nebylo to ovšem pouze vojenství, co Pak Čöng-hüiho na škole zaujalo, ale také samotná správa koloniálního Japonska, fungování státu a reformy, o nichž se učili.

Ukázalo se to hned v začátcích Pakovy vlády. V listopadu 1961, se Pak Čöng-hüi, v té době již velitel vojenské junty, jež vládla Jižní Koreji, zastavil v Tokiu na cestě do Washingtonu, D.C., aby se setkal s prezidentem Johnem F. Kennedym. Setkání mělo být ve skutečnosti ze strany Spojených států formální přijetí a uznání převratu ze 16. května. V Tokiu se sešel na oběd s bývalým japonským premiérem Kiši Nobusukem. Uvádí se, jak Pak Čöng-hüi s obdivem a chválou mluvil o vojenském výcviku, Kišiho ekonomickém

²¹ Eckert, Carter J.; *Park Chung Hee and Modern Korea*, s. 64

²² Eckert, Carter J.; *Park Chung Hee and Modern Korea*, s. 45

²³ Kim Ok-kjun – jeden z prvních a nejradikálnějších reformátorů, který vedl neúspěšný převrat v roce 1884 proti vládě s cílem urychlit osvícenský program

²⁴ Eckert, Carter J.; *Park Chung Hee and Modern Korea*, s. 45-46

plánování a taktéž o reformách Meidži.²⁵ Premiér později sdělil tisku, že ho to zaskočilo, jelikož v té době již Japonsko politiku ekonomického plánování opustilo a nebyl to dávno aktuální.²⁶ Na tomto příběhu je vidět, kde se Pak Čöng-hüi mohl mimo jiné inspirovat co se týče jeho politiky a ekonomického plánování.

2.2 Nástup k moci

Druhá, demokraticky zvolená, republika premiéra Čang Mjõna (1960–1961), který prakticky spravoval zemi za vlády prezidenta Jun Po-sõna, nevydržela dlouhou dobu, než se moci chopila vojenská klika vedená, tehdy ještě generálem, Pak Čöng-hüim. Americká administrativa na ni pohlížela jako na neefektivní a nezpůsobitou zavést ekonomické reformy, proto akceptovala efektivnější autoritativní vojenský režim.²⁷

Po rezignaci prvního prezidenta I Süng-mana nastalo chaotické období, kdy policie i armáda, které byly pro I Süng-mana hlavním pilířem jeho moci, byly tak v rozkladu, že nedokázaly udržet v zemi pořádek. Lidé, především studenti, protestovali proti narůstající korupci, nezaměstnanosti a stagnaci ekonomiky. U moci byl dočasný kabinet, který změnil prezidentský systém na parlamentní. Ve vládní straně byli ale politici v rozkolu a premiérovi ani novému prezidentovi Jõn Po-sõnovi se nepodařilo sestavit funkční vládu.²⁸ Navíc premiér Čang Mjõn se stavěl proti I Süng-manově politice pohlcení severu, byl pro sjednocení Koreje v souladu se závěry Ženevské konference (1954).

Této situace využil právě mladý generál Pak Čöng-hüi a 16. května 1961 uskutečnil vojenský puč. K převratu došlo částečně kvůli obavám vysoce postavených úředníků z nárůstu organizací podporující sjednocení poloostrova. Převrat byl také spjat s tehdejší politikou Spojených států na udržení jejich vedoucího mocenského postavení prostřednictvím podpory stabilních autoritářských režimů v zemích Třetího světa, takže byl převrat ze strany USA víceméně podporován. 15. října 1963 se Pak Čöng-hüi stal oficiálně prezidentem po vítězství ve volbách nad nevýrazným oponentem Jõn Po-sõnem.²⁹

---

²⁵ Reformy Meidži – šlo o sérii reforem japonského císaře Meidži po roce 1869. Cílem bylo proměnit zastaralé feudální Japonsko v moderní industrializovaný stát podle západního evropského vzoru

²⁶ Eckert, Carter J.; Park Chung Hee and Modern Korea, s. 126

²⁷ Seth, Michael J. Seth, Michael J. A Concise History of Modern Korea, s. 168-169

²⁸ Seth, Michael J. A Concise History of Modern Korea, s. 166-167

²⁹ Korea Historical Research Association 2005, s. 285-286

Část armády v čele s Pak Čöng-hüim uskutečnila puč 16. května 1961. Vojenská klika (skupina důstojníků armády a námořnictva) rozmístila své síly na strategická místa v Söulu, hlavní město zajistili a ve stejný den převzali kontrolu nad vládou i médii. Do druhého dne zakázala junta (nebo také „revoluční výbor“) veškerou politickou činnost.³⁰

Na začátku svého působení ale čekalo Pak Čöng-hüiho chladné přivítání ze strany Washingtonu, a to kvůli jeho komunistické historii a nedemokratickému založení. Pak Čöng-hüi tyto obavy ze strany Spojených států očekával, a proto se junta zavázala k boji proti komunismu a přislíbila úzké vazby se Spojenými státy.³¹

2.3 Charakteristika vlády

Pak Čöng-hüi je v pramenech popisován jako přímý a příkrý člověk, jemuž záleželo na své zemi. Chtěl ji hospodářsky pozvednout a zmodernizovat, ovšem kvůli jeho radikálnímu přístupu a totalitnímu zřízení vlády je vnímán jako kontroverzní postava moderních korejských dějin, která rozhodně není černobílá.

Jak bylo již zmíněno výše, rychlý ekonomický růst Korejské republiky nastal díky důležitým změnám ve struktuře korejské ekonomiky a samozřejmě i v její společnosti. V polovině šedesátých let, se vedení Koreje záměrně rozhodlo zaměřit na výrobu zboží a jeho export primárně do zahraničí, nikoli pro domácí spotřebu. V té době všechno, co Jižní Korea mohla vyvážet, bylo poměrně jednoduché zboží – obuv, oděvy apod. – jež vyžadovalo spíše málo kvalifikovanou levnou pracovní sílu. Počínaje koncem šedesátých let a pokračujícími sedmdesátými léty však korejské firmy, reagující na vládní politiku, začaly vstupovat do nových odvětví, ve kterých se předpokládalo, že dosáhnou mezinárodní konkurenceschopnosti.³²

Většinu z těchto nových odvětví lze charakterizovat jako kapitálově náročné, tzn., že pro vstup byly nutné velké kapitálové výdaje. Ve srovnání s průmyslovými odvětvími, která se nejrychleji rozvíjela, vyžadovala také vyšší technologickou úroveň a vyšší vstupy lidského kapitálu (tj. pracovníky s vyšší úrovní dosaženého vzdělání). V období 1971-79 kladl prezident Pak Čöng-hüi důraz obzvláště na těžký a chemický průmysl ve snaze vybudovat průmyslovou základnu určenou k proměně Korejské republiky na vojenský stát.

---

³⁰ Choi, Lyong. *The Foreign Policy of Park Chunghee: 1968–1979*, s. 24-25

³¹ Choi, Lyong. *The Foreign Policy of Park Chunghee: 1968–1979*, s. tamtéž

³² Graham, Edward M. *Reforming Korea's Industrial Conglomerates*, s. 2

Sedmdesátá léta v Jižní Koreji se proto často nazývají obdobím těžkého a chemického průmyslu.³³

Pak Čöng-hüi přikládal ekonomickému úspěchu velkou důležitost a většinu času tak věnoval ekonomickým záležitostem – navštěvoval továrny a ekonomické konference na podporu exportu. Po dobu své téměř dvacet let dlouhé éry nechal uskutečnit tři pětiletky za pomoci jeho úředníků a profesionálních ekonomů.³⁴

Ve věku dvaceti devíti let se Pak Čöng-hüi stal poručíkem jihokorejské armády, načež v únoru 1949 byl odsouzen k doživotnímu vězení za své komunistické aktivity. Vypuknutí korejské války v červnu 1950 přineslo Pak Čöng-hüimu druhou šanci; bylo mu umožněno vstoupit do jihokorejské armády, a jeho armádní kariéra od té doby pokračovala relativně hladce, dokud se nedostal do hodnosti generálmajora.

Jako lídr vojenské junty (1961–1963) Pak Čöng-hüi propagoval antikomunistický tzv. „řízený kapitalismus“ prostřednictvím prvního pětiletého plánu hospodářského rozvoje, jenž v červnu 1964 zahájil exportně orientovanou industrializační strategii. Začátek období třetí republiky, od roku 1963 do roku 1967, byl převratný, a to nejen co se týče Pak Čöng-hüiho úspěšného vedení nad rychlým hospodářským růstem Jižní Koreje, ale také tím, že Jižní Korea získala americkou podporu jako odměnu za zahraniční politiku prezidenta, včetně normalizace vztahů s Japonskem (smlouva byla ratifikována v srpnu 1965) a nasazení vojsk do Vietnamu. Pak Čöng-hüiho aliance se Spojenými státy však v lednu 1968 náhle znejistěla, když Spojené státy projevíly lhostejnost vůči pokusu o atentát na prezidenta severokorejským komandem.³⁵

Pak Čöng-hüiho antikomunistická politika byla zpochybněna jihokorejským nacionalismem a mezinárodním trendem uvolňování a mírové politiky. Ačkoli strach Jihokorejců ze severokorejského nepřátelství přetrvával, většina Jihokorejců také doufala v mírové znovusjednocení Korejského poloostrova. Generace po korejské válce získaly volební právo na začátku 70. let a podporovaly liberály, kteří se zasazovali o usmíření s komunisty. Pak Čöng-hüiho politický rival Kim Tã-džung veřejně vyzýval k mírovému přístupu ke znovusjednocení a k velkorysé perspektivě směrem na sever. Navíc kvůli negativním výsledkům války ve Vietnamu začaly USA alespoň formálně přehodnocovat své antikomunistické a intervenční strategie ve východní Asii. Pakův režim nevítal nový výhled

---

³³ Baldus, Rolf D. Cooperative Development in a Repressive Political System, The Case of South Korea, s. 288

³⁴ Graham, Edward M. Reforming Korea's Industrial Conglomerates, s. 26-28

³⁵ Kim Hyung-A and Sorensen Clark. Reassessing the Park Chung Hee Era, 1961-1979: Development, Political Thought, Democracy, and Cultural Influence, s. 21

americké zahraniční politiky, ale od roku 1968 postupně vstoupil do nové fáze zmírnění studené války.³⁶

2.4 Ústava Jusin

6. prosince 1971 vyhlásil Pak Čöng-hüi stanné právo pod záminkou nutnosti organizovat národní moc, tak, aby se i pod bezpečnostní hrozbou pokračovalo v ekonomickém rozvoji. O necelý rok později, 17. října 1972, stál prezident Pak před občany, aby učinil prohlášení o říjnových reformách Jusin. Podle prezidentových slov nový režim umožní Jižní Koreji se rychleji přizpůsobit měnícímu se mezinárodnímu bezpečnostnímu řádu, zmírní rostoucí vojenské napětí na poloostrově, jež vyvolaly provokace ze strany KLDR. V ideálním případě měly reformy připravit půdu pro mírové sjednocení Severní a Jižní Koreje. Přesto navzdory těmto argumentům a slibům o efektivním a udržitelném rozvíjení liberální demokracie, nová ústava Jusin zajistila nástup prosté diktatury.³⁷

Nová ústava Jusin udělila zvolenému prezidentovi pravomoc vládnout bez jakýchkoliv legislativních omezení či soudních kontrol, prezident k sobě neměl žádnou protiváhu. Navíc mu s novým režimem byl prezidentský úřad udělen *de facto* na doživotí.

Pomocí ústavy Jusin si prezident Pak zajistil téměř monolitickou kontrolu nad všemi vládními i nevládními institucemi: armádou, soukromými velkými podniky (čäböly), odbory, mladými studenty i starými lidmi bez rozdílu. Politický útlak se v následujících letech (1972–80) stal normou. V souvislosti s tím se spustila modernizace jihokorejské armády, prostřednictvím programu HCI (Heavy-Chemical Industry Drive), a to i s ohledem na riziko poškození vztahů se Spojenými státy. Pakovo snažení se o politiku „nezávislé obrany“ však neznamenalo, že Jižní Korea našla svou vlastní alternativu zajištění národní bezpečnosti mimo alianci s USA. Naopak, Pak a jeho klíčoví poradci si o důležitosti spojení s USA pro bezpečnost Jižní Koreje nedělali žádné iluze, věděli že ho potřebují. Jejich postoj ke Spojeným státům rafinovaný a realistický v tom smyslu, že si chtěli zajistit bezpečnostní závazek USA vůči Jižní Koreji, aniž by to ohrozilo vlastní národní zájmy Koreje, zejména politickou a ekonomickou nezávislost. Nicméně vztahy s USA se ještě více zhoršily, když se druhá strana v prosinci 1976 dozvěděla o tajném jihokorejském programu vývoje jaderných zbraní a raket, který byl oficiálně představen pod názvem Korejská

---

³⁶ Choi, Lyong. *The Foreign Policy of Park Chunghee: 1968–1979*, s. 17

³⁷ Kim, Byung-Kook and Ezra F. Vogel, ed. *The Park Chung Hee Era: The Transformation of South Korea*, s. 233

společnost pro vývoj jaderných paliv (KNFDC – *hanguk hägjölljo käbal kongdan* – 한국 핵연료 개발 공단).³⁸ Tento tajný program, hlídaný, aby do něj zejména USA nemohly zasahovat, byl důležitou příčinou zhoršení vztahů se Spojenými státy. (Je ironií, že plán prezidenta Jimmyho Cartera stáhnout americké jednotky z Jižní Koreje vlastně podpořil prezidentovo odhodlání přijít s vlastním řešením národní bezpečnosti v Jižní Koreji. V tomto světle nebyl aspekt vojenské modernizace v rámci HCI (Heavy-Chemical Industry Drive) dostatečně analyzován navzdory jejímu hlubokému dopadu na budování obranných schopností Jižní Koreje, nemluvě o ekonomické modernizaci.)³⁹

Dá se říct, že HCI program byl druhou fází průmyslové revoluce společnosti, jejímž cílem bylo vybudovat bezpečnostní systém Jižní Koreje a definoval charakter dnešní Jižní Koreje jako industrializovaného národa.

2.5 Čäböly a ekonomické plánování

Za vlády Pak Čöng-hüiho vznikly také tzv. čäböly, které byly a stále jsou pro korejskou ekonomiku nesmírně důležité. Pojem i samotný fenomén pochází z japonštiny (tzv. zaibacu) a jsou to velké konglomeráty, které jsou řízeny a kontrolovány jednou osobou či rodinou. Všechny firmy z konglomerátu podnikají v jiném odvětví, ovšem finanční kontrola je společná.⁴⁰

Tyto obrovské skupiny firem začaly pomalu vznikat ještě před érou Pak Čöng-hüiho, během níž se dotvořily a Pakova vláda jejich vzniku napomohla.⁴¹ Věděl, že pokud chce urychlit rychlou industrializaci země a dosáhnout svých ekonomických cílů, tak se bez velkých podniků neobejde.

První pětiletý plán⁴² (1962–1966) vlády stanovil průmyslovou politiku směrem k investicím. Usilovalo se o rozšíření uhelného a elektroenergetického průmyslu, zlepšení produktivity zemědělství a platební bilance a podporu technologického pokroku. Další

³⁸ Kim, Hyung-A and Sorensen, Clark. Reassessing the Park Chung Hee Era, 1961-1979: Development, Political Thought, Democracy, and Cultural Influence, s. 21-22

³⁹ Kim, Hyung-A and Sorensen, Clark. Reassessing the Park Chung Hee Era, 1961-1979: Development, Political Thought, Democracy, and Cultural Influence, s. 21-22

⁴⁰ Löwensteinová Miriam a Markéta Popa, ed. Made in Korea, s. 341-342

⁴¹ Seth, Michael J. A Concise History of Modern Korea, s. 181

⁴² „Pětiletky“ – pětileté ekonomické plány byly navrženy s cílem zvýšit bohatství a politickou stabilitu. V prvních letech se zaměřovalo na industrializaci, v dalších vlnách se soustředilo na nárůst exportu a snížení importovaného zboží. Pětiletky vytvářela tzv. Hospodářská plánovací rada (Economic Planning Board – EPB), kterou zřídila vláda pro podporu hospodářského růstu

investice mířily do vzdělání a dalších sociálních zdrojů, aby se korejská ekonomika v budoucích letech mohla orientovat více na export.⁴³

Čáboly měly dopomoci k přeorientování se na proexportní politiku. Měly oproti malým a středním podnikům výhody v podobě zvýhodněných preferenčních úvěrů. Stát vybral skupinu privilegovaných čábolů, jež dostávaly půjčky pro zahraniční investice a obchod.⁴⁴ Právě čáboly hrály klíčovou roli při rozvoji nových průmyslových odvětví a exportní výroby, díky čemuž se Korejská republika stala jedním ze čtyř asijských tygrů.

2.6 Změna mezinárodní a domácí politiky a konec Pak Čöng-hüiho éry

V lednu 1968 severokorejské jednotky zaútočily na prezidentské sídlo, Modrý dům, a zajaly americkou špionážní loď Pueblo. Kvůli neúspěšné válce ve Vietnamu se Spojené státy rozhodly tyto incidenty raději nepovažovat za vážné a zmínil agresivní reakci Jižní Koreje vůči KLR. Poté, co byl prezidentem Spojených států zvolen Richard Nixon, Washington nadále omezoval agresivní postoj jihokorejského režimu vůči Severní Koreji. Nadto se na počátku 70. let normalizovaly americko-čínské vztahy⁴⁵ a mezinárodní tlak donutil jihokorejský režim změnit svou politiku vůči komunistům.

Ačkoliv autoritářská povaha Pak Čöng-hüiho režimu tomuto mezinárodnímu trendu dlouho odolávala, byla nakonec nucena připojit se k mezinárodní politice uvolňování kvůli posunu americké zahraniční politiky tímto směrem.

Přestože Pakův režim předpokládal, že je Severní Korea vojensky slabší než Jižní, zdráhal se vyjednávat s Kim Il-süngem o národním znovusjednocení. Pak Čöng-hüi navíc potřeboval na domácí půdě udržet komunistickou hrozbu pro udržení se u moci. Demokratické hlasy v Jižní Koreji, které žádaly usmíření se Severní Koreou a konec domácí vojenské vlády, byly režimem potlačeny. Až do konce své vlády se Pak potýkal s demokratickými aktivisty v Jižní Koreji a s americkými vůdci, kteří se pokusili stáhnout jednotky z Jižní Koreje a podpořit tak usmíření mezi Jižní a Severní Koreou.⁴⁶

V 60. a 70. letech 20. století závisela zahraniční politika Jižní Koreje na neustálém kompromisu mezi diktaturou a demokracií. S mezinárodní politikou uvolňování v 70. letech se zvýšily demokratické a liberální hlasy v Jižní Koreji a odpor vůči Pakovu režimu.

---

⁴³ Seth, Michael J. A History of Korea, s. 385

⁴⁴ Löwensteinová Miriam a Markéta Popa, ed. Made in Korea, s. 342

⁴⁵ Choi, Lyong. The Foreign Policy of Park Chunghee: 1968–1979, s. 17-18

⁴⁶ Choi, Lyong. The Foreign Policy of Park Chunghee: 1968–1979, s. 18

Pro zachování antikomunistické nálady se Pak Čöng-hüi rozhodl zlepšit vztahy s Japonskem. Díky normalizaci vztahů s Japonskem 14. srpna 1965 byl prezident Pak schopen udržet déle svou moc. Jihokorejská ekonomika se opět pozvedla, Japonsko se totiž po normalizaci rychle stalo největším investorem v zemi. Mimo to v rámci odškodnění Japonsko darovalo 300 miliónů dolarů dotací, tu samou částku ve formě komerčních úvěrů a 200 miliónů dolarů v půjčkách ve veřejném sektoru. Velká část těchto investic směřovala do obrany a vojenství kvůli narůstajícímu strachu ze Severní Koreje a kvůli částečnému stažení americké armády, jež do té doby působila na území Jižní Koreje.⁴⁷

V prezidentských volbách v roce 1971 zvítězil Pak Čöng-hüi nad Kim Te-džungem a v říjnu 1971 vyhlásil stanné právo, pozastavil výkon ústavy (viz 2.4 Ústava Jusin) a rozpustil parlament. Chtěl tak minimalizovat dopad svého nově liberálnějšího přístupu na svou antikomunistickou politiku a obnovit diktaturu. Tímto krokem uzavřel období tzv. Třetí republiky. První dva roky Pak Čöng-hüiho režimu (1961-1963) byly pod vedením vojenské vlády, která přešla ve stranický systém poté, co Pak odešel z armády, aby mohl být oficiálně zvolen prezidentem (1963-1972).

Celkově byl tedy prezident Pak Čöng-hüi zvolen třikrát v přímých prezidentských volbách. Funkční období prezidenta nechal prodloužit z původních čtyř na šest let, po vyhlášení stanného práva zesílila cenzura a celý režim se od té doby více utužil.⁴⁸

V začátcích své vlády měl Pak Čöng-hüi u obyvatel spíše podporu, ovšem po roce 1971 ji začal ztrácet a nespokojenost lidí se stupňovala až do roku 1979, kdy lidé začali proti represím bouřlivě demonstrovat.⁴⁹

Jednoho večera 26. října 1979 se Pak Čöng-hüi zastavil na soukromou večeři, která skončila jeho vraždou. Prezident Pak byl nakonec zavražděn člověkem z vlastního personálu – ředitelem tajné služby KCIA Kim Čä-gjuem. Ovšem přesné okolnosti atentátu jsou dodnes nejasné.⁵⁰

---

⁴⁷ Křištofová, Veronika. Pod Vycházejícím sluncem, s. 306-307

⁴⁸ Eckert, Carter J.; Dějiny Koreje, s. 262-265

⁴⁹ Eckert, Carter J.; Dějiny Koreje, 265-268

⁵⁰ Křištofová, Veronika. Pod Vycházejícím sluncem, s. 308

3 Hnutí za novou vesnici

To, že měl prezident Pak Čöng-hüi v době své politické vlády pevnou podporu venkova, je nesporné. Prezidentova venkovská strategie byla proměnná, důležitým krokem byla podpora cen zemědělců za rýži a vstup čebolů do programu HCI (Heavy-Chemical Industry Drive) těžkého a chemického průmyslu (1968–1979).⁵¹ Pak Čöng-hüi nezapomínal na zemědělce a věděl, že si je potřebuje získat, aby si vybudoval větší voličskou základnu. Hlasy venkovských obyvatel nebyly nicméně nutně všechny pro Pak Čöng-hüiho – bylo třeba něčím voliče pobídnout, k čemuž hnutí SMU účelně posloužilo.

Obrázek 2 Logo hnutí SMU

Sämaul undong doslovně pochází ze slov (sä – 새), to znamená nový a (maul – 마을), což znamená vesnice nebo společenství, a undong, což je používáno pro označení hnutí.

Sämaul undong, v překladu *Hnutí za novou vesnici* nebo také *Nové komunitní hnutí*, je celostátní zemědělské hnutí svépomocného typu, které Pak Čöng-hüiho vláda iniciovala v roce 1971. Primárním cílem hnutí bylo vyrovnat rozdíly v životní úrovni a příjmech mezi městským a venkovským obyvatelstvem a taktéž se zbavit „*staromódního způsobu myšlení a neproduktivních návyků*“. Součástí hnutí bylo proto tzv. „*duchovní osvícení*“ neboli osvěta.⁵² Spíše bychom ale mohli Sämaul nazvat modernizační kampaní či programem, o kterém se prezident Pak začal zmiňovat ve svých projevech již v roce 1970.

Pak Čöng-hüiho cílem pro hnutí Sämaul, kromě toho ekonomického, bylo např. v rámci hnutí proměnit venkovské myšlení na „moderní“, ale především usiloval o to, aby vesnice fungovaly jako svépomocné samostatné jednotky a samy se příznivě rozvíjely.

⁵¹ Kim, Hyung-A and Sorensen, Clark. Reassessing the Park Chung Hee Era, 1961-1979: Development, Political Thought, Democracy, and Cultural Influence, s. 21

⁵² Baldus, Rolf D. Cooperative Development in a Repressive Political System The Case of South Korea, s. 293-294

Cestou k úspěchu měly být „tři klíče“ neboli tři hesla: svépomoc (*čadžo* – 自助), pracovitost (*kūnmjōn* – 勤勉) a spolupráce (*hjōpttong* – 協同) všech obyvatel. Tyto tzv. klíče představil prezident na celostátním setkání guvernérů pro opatření proti suchu 22. dubna 1970 jako ducha SMU.⁵³

Obrázek 3 Tři klíče: svépomoc, pracovitost a spolupráce

Pak Čong-hŭi často zdůrazňoval filozofii a význam rozvoje venkova za účelem mobilizace, společenské podpory a povzbuzení účasti lidí v hnutí SMU. Činil tak při různých příležitostech, například na Novoroční tiskové konferenci, Národní konferenci lídrů SMU či na Slavnostní promoci Soulské národní univerzity.⁵⁴ Ve svých projevech také popsal standard vládní podpory a co je pro dosažení cíle SMU potřebné, jak ukazují následující prohlášení:

*„Vláda bude přidělovat nejvyšší prioritu těm oblastem nebo regionům, které projevují nejsilnějšího ducha svépomoci, spolupráce, participace, solidarity a jednoduché tvrdé práce, aby tyto komunity rostly rychleji než ostatní a sloužily jako vzor pro všechny ostatní. napodobit, ...“.*⁵⁵

*"Rozhodující je, jak [na to] farmáři a rybáři zareagují a jak aktivně se do programu zapojí. Klíčové je, zda je inspiruje touha pomoci si, zda se soustavně snaží pomáhat si navzájem a zda jsou skutečně podníceni produktivním duchem. Pokud budou mít důvěru, že mohou dosáhnout lepšího života, pokud se budou dostatečně snažit, můžeme dosáhnout modernizace venkova a zvýšit životní úroveň farmářů a rybářů.“*⁵⁶

⁵³ Jwa, Sung-Hee. Understanding Korea's Saemaul Undong: Theory, Evidence, and Implication, s. 206-207

⁵⁴ Whang, In-Joung. Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong, s. 41

⁵⁵ Whang, In-Joung. Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong, s. 42

⁵⁶ Whang, In-Joung. Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong, s. tamtéž

3.1 Hnutí za novou vesnici v kontextu rozvoje venkova

Nejprve začneme tím, že se podíváme do historie idejí pro rozvoj venkova, jak se znovu objevují po druhé světové válce a poté, jak se zásadně změnilly v 70. letech s příchodem národního plánování rozvoje. Zpočátku byl v oblasti rozvoje venkova v Asii a dalších dříve kolonizovaných regionech světa kladen důraz na rozvoj komunit a byl podporován návrat k tradičním sociálním vztahům a endogenním formám obživy.⁵⁷

Plánování rozvoje venkova můžeme chápat jako lokální reakci na převládající myšlenky a koncepty v daném historickém okamžiku. SMU vzniklo pro rozvoj venkova v 70. letech, v desetiletí, během něhož byla Korea jednou z mála nově industrializovaných zemí a myšlenky na rozvoj venkova se tak posunuly od oživení dřívějších komunálních tradic k formálnímu přístupu rozvoje hospodářského sektoru se zaměřením na nastupující tzv. „Zelenou revoluci“.⁵⁸

3.2 Období 1961–1963 a stav zemědělství

Pak Čöng-hüi věděl, že jeho největší šance na politické přežití po vojenském převratu spočívala v jeho schopnosti využít veřejné nespokojenosti s tehdejší vládou Čang Mjóna. Aby se vůči němu vymezil, zaměřil se na zajištění ekonomického růstu a národní bezpečnosti posílením armády.⁵⁹ Premiér Čang Mjön s prezidentem Jon Po-sonem byli v té době obviňováni z toho, že nedokážou udržet pořádek v zemi. Panujícího zmatku v zemi následně využila část armády vedená Pak Čöng-hüim. „*Několik členů armády a námořnictva rychle obsadilo všechny strategicky významné pozice v Söulu, ovládli tisk i rozhlasové vysílání a krátce na to také budovu vlády – vše bez jediného výstřelu. Stačilo k tomu 3 500 mužů a 12 důstojníků z armády v té době čítající na 600 000 vojáků.*“⁶⁰

Stávající předseda vlády, Čang Mjön, se v reakci na převrat pokusil zmobilizovat americké jednotky – avšak neúspěšně. I když byl ujistěn o podpoře, USA se rozhodly vojensky neangažovat. Pakovi se brzy podařilo ovládnout i zbytek armády, čímž eliminoval

⁵⁷ Douglass, Mike. The Saemaul Undong: South Korea's Rural Development Miracle in Historical Perspective, s. 3-4

⁵⁸ „Zelená revoluce“ (v Koreji od 70. – 90. let 20. stol.) – Termín označuje globální proces modernizace zemědělství s využitím hnojiv, pesticidů a technologie skleníků potřebných k rychlému rozšíření chráněných obdělávaných oblastí a produkce stabilního přísunu zeleniny.

⁵⁹ Kim, Byung-Kook and Ezra F. Vogel, ed. The Park Chung Hee Era: The Transformation of South Korea, s. 347

⁶⁰ Cumings, B. Korea's Place in the Sun, s. 348

největší hrozbu utvářejícího se režimu. Národní shromáždění bylo rozpuštěno a veškeré politické aktivity zakázány.

*„Nově ustavený nejvyšší orgán, tzv. Revoluční výbor později nahrazený Nejvyšší radou pro přestavbu státu vydal prohlášení volající po vymýcení korupce a sociálních nerovností, vyzval občany k vytvoření nového jednotného národního ducha, soběstačné ekonomiky a vyzdvihl úzkou spolupráci se Spojenými státy.“*⁶¹ Prohlášení končilo příslibem, že jakmile se podaří zemi stabilizovat, bude moc navrácena do rukou civilní správy. Z ideologie projevu je patrné, že se Pak vzhledl v Japonsku, obzvláště v *„mesiášství a samozvaném patriotismu pohrdajícím demokratickými principy a víře v razantní politiku, kterou požadovali mladí japonští důstojníci ve 30. letech.“*⁶²

V období junty Pak Čöng-hüi věřil, že zlepšení životní úrovně na venkově je předpokladem hospodářského rozvoje, spolu se zvýšenou kupní silou zemědělců včetně rozšířené průmyslové výroby.⁶³ Strategie industrializace na základě exportu dosud nebyla na pořadu dne.

Kromě své ambice zlepšit životní úroveň na vesnicích a dovést Korejskou republiku k nadměrnému ekonomickému růstu, hledal prezident také voličskou základnu na venkově. Jihokorejští zemědělci svým ekonomickým a sociálním znevýhodněním a politickou neutrálností vlastně představovali přirozený cíl politické mobilizace. Přestože byl Pak Čöng-hüi známý jako patriot, kterému šlo o blahobyt Korejské republiky, jistě také uvažoval, jak si udržet svou politickou pozici a jakým způsobem si uchovat přízeň obyvatel.

Stát také od roku 1950 ochuzoval farmáře o obživu a nutil je prodávat obilí za nižší ceny, než byla tržní s cílem stabilizovat cenu obilí prodávaného ve městech. Dokonce se nakoupilo obilí pod cenou výrobních nákladů. Navedení na tuto politiku bylo masivní zemědělskou pomocí poskytovanou Spojenými státy na základě veřejného práva 480 (*Public Law 480*).⁶⁴

⁶¹ Henderson, G. Korea: Politics of the Vortex, s. 183

⁶² Eckert, C. J. et al. Dějiny Koreje, s. 252

⁶³ Kim, Byung-Kook and Ezra F. Vogel, ed. The Park Chung Hee Era: The Transformation of South Korea, s. 347-348

⁶⁴ Public Law 480 – Americký program potravinové pomoci, který vznikl v r. 1954 jako prostředek k využití drahých domácích zemědělských přebytků. Běžně známý jako PL – 480 nebo „Food for Peace“.

3.3 Zalesňování a kultivace lesů

Lesy byly v Jižní Koreji během válek a kvůli špatnému hospodaření vážně zatíženy. Po korejské válce byl průměrný objem zalesněné půdy menší než pět hektarů a přibližně 30 % zalesněné půdy bylo buď obnaženo, nebo mělo nízkou hustotu osazení. V důsledku toho měly korejské lesy extrémně nízkou míru růstu – méně než 0,2 ha ročně a značná část lesů byla zcela poničena. Obnažená půda byla v ohrožení, lesy poškozené a bylo zapotřebí urychleně zasáhnout, aby se zalesnění obnovilo, a snížila se tak eroze. Jižní Korea je země především kopcovitá a hornatá a obdělávaných oblastí tak není mnoho.⁶⁵

Hnutí Sămaul hrálo při opětovné výsadbě lesů také klíčovou roli. V rámci hnutí se vysadilo 680 000 ha lesů na palivové dřevo, které přispělo nejen k rozšíření lesů, ale také k ekologičtějšímu zásobování energií, jelikož byla po válce vysoká poptávka po dřevě a dřevěných výrobcích. Nadměrné kácení bylo běžné, což jen nadále zhoršovalo už tak vážnou situaci. Obnovované lesy a prodej sazenic stromů se navíc staly ekonomickým přínosem a poskytly hnutí prostředky na stavbu mostů, vesnických hal a jiných vesnických projektů. SMU též přispělo k ochraně lesů před nelegálním kácením, lesními požáry a napadením hmyzu.⁶⁶

V dnešní době v Koreji již není vidět žádná obnažená poškozená půda – buď je zalesněná anebo se půda obdělává a pěstují se plodiny. Stromy rostou i v městských oblastech. Sazení stromů se stalo tradicí a na jaře a na podzim se školy a občané mohou účastnit dobrovolného sazení stromů. V dnešní době zalesňování probíhá jen v určitých oblastech a případech, např. po lesním požáru nebo v místech, kde les napadli škůdci apod. Výsadby provádějí většinou výsadbové čety organizované lesní správou. Můžeme dojít k závěru, že zalesňování Jižní Koreje bylo úspěšné; půda byla revitalizovaná a ochráněna před erozí.

3.4 Začátky a pozadí vzniku hnutí

Hnutí oficiálně zahájil Pak Čöng-hüi 22. dubna 1971. V té době byl v Koreji přebytek výroby cementu a všechny vesnice tedy dostaly od vlády zdarma 353 pytlů cementu. Cement měl být použit pro zlepšení infrastruktury na venkově a pro místní projekty. 16 000 vesnic

---

⁶⁵ Kim K.H. a L. Zsuff. Reforestation of South Korea: The history and analysis of a unique case in forest tree improvement and forestry, s. 58

⁶⁶ Lee, Donkoo [et. al]. The role and contribution of sanlim-kyes during SMU in the Republic of Korea in the 1970s, s. 49

s nejlepšími výsledky v následujícím roce obdržely 500 pytlů cementu a jednu tunu železa. Následovala výstavba mostů, komunitních hal a vylepšení přípojných silnic. Zemědělci, zejména ti, kteří bydleli podél dálnicích, byli vyzváni, aby vyměnili slámové doškové střechy za cementové dlaždice nebo aby si postavili, částečně s vládními úvěry, nové standardizované domy.⁶⁷

Mezi lety 1971 a 1979 vládní statistiky zaznamenávaly asi 1,75 miliónů lidí, účastnících se této akce. Celkový počet projektů dokončených během tohoto období bylo údajně 6,5 miliónů.⁶⁸

V rámci hnutí vláda zavedla politiku podpory továren SMU, což byla strategie industrializace venkovských oblastí vybudováním zemědělských závodů na zpracování potravin. Podpora byla poskytována formou daňových úlev, vývozních dotací a dotací na provozní náklady. Podpora se určovala na základě výkonu. Podle analýzy výkonnosti tehdejšího ministerstva obchodu a průmyslu v prvním hodnotícím roce (1973–1974) z 270 vesnic, kde působilo SMU přibližně 30 % fungovalo dobře, zatímco zbývajících 70 % si vedlo špatně. V souladu s tím vláda zvýšila podporu pouze na vysoce výkonné s 30 %, zatímco podporu ostatním vesnicím omezila.⁶⁹

Materiální výsledky hnutí Sămaul je obtížné posoudit, protože všechny příslušné oficiální publikace jsou více či méně propagandistické. Počty projektů a dalších výsledků bývaly v některých případech falšovány. Jednalo se o malé betonové náměstí ve vesnici, které bylo ve statistikách započítáno pětkrát nebo šestkrát, jako dětské hřiště, dům pro seniory či místo pro setkání obyvatel atd. V každém případě z textu vyplývá, že takových případů, kdy projekty neodrážely skutečné potřeby obyvatel, byla celá řada.⁷⁰

Nejviditelnějším výsledkem hnutí byl velký počet nově postavených domů, především podél silnic a na viditelných místech. Farmáři byli ve skutečnosti nuceni je stavět. Domy byly postaveny podle předepsaných vzorů a bez opatření pro specifické potřeby zemědělské domácnosti. Výsledkem bylo, že se zemědělci museli zadlužit a mnoho z nich nebylo schopno peníze vrátit. Téměř ve všech vesnicích podél silnic, museli obyvatelé strhnout jejich tradiční domy a místo nich postavit moderní a barevné s cílem prokázat údajný pokrok a modernitu na vesnicích cestujícím kolem.⁷¹

---

⁶⁷ Jwa, Sung-Hee. *Understanding Korea's Saemaul Undong: Theory, Evidence, and Implication*, s. 208

⁶⁸ Baldus, Rolf D. *Cooperative Development in a Repressive Political System The Case of South Korea*, s. 295

⁶⁹ Jwa, Sung-Hee. *Understanding Korea's Saemaul Undong: Theory, Evidence, and Implication*, s. 208-209

⁷⁰ Baldus, Rolf D. *Cooperative Development in a Repressive Political System The Case of South Korea*, s. 295

⁷¹ Baldus, Rolf D. *Cooperative Development in a Repressive Political System The Case of South Korea*, s. 296

Přes veškerou vládní propagandu, hnutí SMU nezabránilo zhoršení ekonomické situace farmářů a nezastavilo migraci do měst. Rolf D. Baldus tak ve své práci trefně podotýká: „Není moc jasné, zda Hnutí za novou vesnici mělo i přes intenzivní vládní propagandu nějaké hmatatelné výsledky. Tvrdí spíše opak, tedy že SMU pouze ‚zmodernizovalo‘ venkovskou chudobu, ale v žádném případě ji úspěšně neodstranilo.“⁷²

Ačkoliv politická sféra byla v začátcích režimu ovládána armádou, ekonomické agentury obecně vzato nebyly. Postavení ekonomických odborníků značně vzrostlo. Prezident je pověřil, aby přišli s plánem na pozvednutí ekonomiky. Vojenská vláda zřídila Hospodářskou plánovací radu (Economic Planning Board – EPB) jako hlavní orgán pro podporu hospodářského růstu. Prezident Pak Čöng-hüi trval na tom, aby na pozice byli jmenováni lidé s vynikající technickou kvalifikací, a ne „jen“ vysoce postavení politici či členové armády.

V roce 1962 zahájila tato rada první pětiletý plán pro rozvoj Korejské republiky. Pro uskutečnění plánu vláda rozšířila svou kontrolu nad domácí ekonomikou. V následujících letech se korejská vláda, podle slov bývalého člena EPB a místopředsedy vlády Sä Kong-ila, stala „manažerem podnikatelů“.⁷³

V plánu bylo zvýšit produktivitu zemědělství a rozvíjet průmyslová odvětví, která by mohla vynést uhlí, ropu, ocel, cement či elektřinu. Plán si nezískal podporu Spojených států, a tak nemohl být plně realizován. Argumentem z jejich strany bylo, že korejská vláda opomenula fakt, že Jižní Korea je bohatá na pracovní sílu, ale na druhou stranu chudá na kapitál.⁷⁴

Během prvního a druhého pětiletého plánu, byla samotná vláda zapojena do průmyslových podniků. V šedesátých letech byla více než třetina vládních výdajů vynaložena na investování a veřejné investice představovaly téměř třetinu fixního kapitálu. Tak mezi lety 1963 a 1977 rostly veřejné firmy v Jižní Koreji ročně o 10 %.⁷⁵ Korea se sice sama nepovažovala za socialistický stát, avšak jak poukázal místopředseda Sä Kong, k roku 1980 byl podíl produkce veřejných firem na HDP v Koreji tak vysoký jako v řadě zemí „se socialistickými záměry“, například v Indii nebo Pákistánu.⁷⁶ To odráží Pakovu filozofii, podle níž by stát měl být dominantním činitelem v ekonomice.

---

⁷² Baldus, Rolf D. Cooperative Development in a Repressive Political System The Case of South Korea, s. tamtéž

⁷³ Graham, Edward M. Reforming Korea's Industrial Conglomerates, s. 16

⁷⁴ Korea Historical Research Association 2005, s. 287

⁷⁵ Graham, Edward M. Reforming Korea's Industrial Conglomerates, s. 16–17

⁷⁶ Graham, Edward M. Reforming Korea's Industrial Conglomerates, tamtéž

Je tedy zřejmé, že Pak Čöng-hüiho vláda kladla největší důraz na podporu exportu. Ovšem tím, že prezident pocházel z chudé farmářské rodiny, chtěl zlepšit kvalitu života na vesnici a podporovat rozvoj venkova. Nicméně v prvních letech jeho vlády nebyla ještě možnost jakékoliv praktické změny možná vlivem nedostatku kapitálových zdrojů.

Po vojenském převzetí moci v roce 1961 se vláda zasadila o zemědělské reformy. Ty zahrnovaly přeskupení a úpravu systému „*money lending*“⁷⁷, který pak fungoval na úkor zemědělských komunit.⁷⁸ Systém byl pro farmáře nevýhodný, protože si museli půjčovat během období sklizně a splácet vysoké úrokové sazby po prodání svých plodin. K tomu se navíc zkonsolidovaly malé pozemky orné půdy ke zvýšení jejich produktivity.⁷⁹

Zajímavostí je, že již před SMU existovalo podobné hnutí, což bylo Národní rekonstrukční hnutí (*kukka čägöŋ undong*)⁸⁰, které probíhalo od minulé správy a záměrem bylo taktéž oživení a modernizace venkovských oblastí. Toto hnutí by mohlo být považováno za předchůdce SMU, ovšem pouze záměrem, ne postupy.

Obrázek 4 Komunitní práce

3.5 Organizace a hierarchie hnutí

Hnutí SMU vytvořilo tři úrovně správy a byrokracie. Na té nejnižší měla každá vesnice valné shromáždění a vesnický výbor pro rozvoj, který byl složen z dvanácti volených delegátů. Delegáti byli podřízeni oblastnímu vedoucímu Sămaul, jenž rozhodoval o

⁷⁷ „*Money lending*“ v zemědělství – zemědělec využívá půjčky na financování sezónních zemědělských operací nebo souvisejících činností, jako je chov zvířat nebo nákup půdy či zemědělských nástrojů.

⁷⁸ Douglass, Mike. *The Saemaul Undong: South Korea's Rural Development Miracle in Historical Perspective*, s. 23

⁷⁹ Jwa, Sung-Hee. *Understanding Korea's Saemaul Undong: Theory, Evidence, and Implication*, s. 216

⁸⁰ Jwa, Sung-Hee. *Understanding Korea's Saemaul Undong: Theory, Evidence, and Implication*, s. 207

obecných věcech vesnice a o projektech, jež se uskuteční. Vláda sestavila i seznamy doporučených projektů, které považovala za vhodné pro danou úroveň obce.⁸¹

V praxi hnutí fungovalo tak, že se na vesnicích utvořily komunity se sdíleným vlastnictvím, kde sami obyvatelé společně hospodařili. Hnutí bylo hierarchicky strukturované, paradoxně podobně jako Korejská strana práce v KLDR. Vytvořily se pracovní skupiny, z nichž každá měla přidělené úkoly. Nařízení přicházela k lidem shora od provinčních, krajských a oblastních vůdců. Každá komunita měla tedy své komunitní vůdce, kteří byli vyškoleni, a to jednak ideologicky, ale druhak se jim dostalo ekonomického a dalšího vzdělání a prošli základním vojenským výcvikem. Navíc se museli účastnit sportovních aktivit, společných meditací a shromáždění, kde měli vést hromadné diskuse.⁸²

Založily se tréninkové instituty pro vedoucí hnutí (*Sämaul čidodža jangsöngso*). Tréninkové instituty SMU byly na provinční a centrální úrovni. V pozici vedoucích byli většinou mladí muži (cca mezi 30–40 lety) a docházeli do těchto institutů na intenzivní jednotýdenní či dvoutýdenní školení. Hlavním cílem školení bylo vyškolit vedoucí v umění motivovat a vést komunitu tak, aby se venkov mohl rozvíjet, a získávání schopností přesvědčit vesničany o důležitosti SMU.⁸³

Školení bylo pořádané nejen pro lídry, ale i vesničany. Mezi lety 1972 a 1980 byla poskytnuta školení více než 500 000 lidem.⁸⁴ Programy poskytovaly praktické dovednosti a znalosti pro řízení projektů a práci s novými stroji a technologiemi v zemědělství. Školení mělo také sloužit účastníkům ke sdílení znalostí a výměně názorů na své úspěchy či neúspěchy a zároveň sloužilo jako komunikační kanál, který vládě předává návrhy a názory účastníků.⁸⁵

Na nejvyšší úrovni byl samozřejmě prezident a jeho kabinet, který se shromažďoval alespoň jednou do měsíce, aby projednal pokroky programu a další vývoj hnutí. Prezident Pak se přímo podílel celém procesu okolo SMU. Provinční, krajské a oblastní výbory dostaly na starost dokumentování, sledování a následné vyhodnocení pokroku SMU. Vše se reportovalo nadřizovaným. Národní tisk a televize byly průběžně vyzývány, aby také příznivě informovaly o projektech SMU.⁸⁶

⁸¹ Douglass, Mike. The Saemaul Undong: South Korea's Rural Development Miracle in Historical Perspective, s. 9

⁸² Löwensteinová Miriam a Markéta Popa, ed. Made in Korea, s. 330-331

⁸³ Douglass, Mike. The Saemaul Undong: South Korea's Rural Development Miracle in Historical Perspective, s. 9-10

⁸⁴ Park, Sooyoung. Analysis of Saemaul undong: A Korean Rural Development Programme in the 1970s, s. 128

⁸⁵ Park, Sooyoung. Analysis of Saemaul undong: A Korean Rural Development Programme in the 1970s, s. 129

⁸⁶ Douglass, Mike. The Saemaul Undong: South Korea's Rural Development Miracle in Historical Perspective, s. 10

3.5.1 Vládní strategie a podpora

V industrializovaných ekonomikách dochází často k mobilizaci, kdy politické vedení nasměruje veřejnost k využívání zdrojů. Tomu se říká „mobilizace shora dolů“. Při mobilizaci shora dolů politické vedení rozhoduje o tom, které zdroje mobilizovat a kam je přidělit. Vedení vlády musí být rozhodné a efektivně sdělovat všechny informace veřejnosti tak, aby pochopila vizi a směr, kterým se chce vláda ubírat.

Mobilizace směrem shora dolů však často není sama o sobě udržitelná. Hlavně v případě, že se změní politický režim; v takových situacích může rychle ztratit účinnost. Aby byla zaručena pokračující úspěšnost mobilizace, musí mít vláda silnou důvěru veřejnosti nebo aspoň veřejnost musí přistoupit na to, že vláda jedná v nejlepším zájmu země, a to je přesně to, o co se prezident Pak Čong-hüi a jeho vláda snažila a co se jí úspěšně podařilo v rámci hnutí SMU.

SMU zaujalo charakteristický holistický přístup kombinací školení v oblasti budování kapacit a institucí s aktivitami fyzického rozvoje založenými na potřebách vesničanů. Nejprve se začalo relativně malými projekty, byly relativně snadno proveditelné. S nově nabytými znalostmi ze školení a prvními úspěšnými projekty nabylo sebevědomí obyvatel vesnic, což napomohlo pozitivní propagaci SMU. Priority byly skutečně určovány především lidmi z dané vesnice a byly prováděny krok za krokem.⁸⁷ Pro úspěšnost programu rozvoje venkova byla nezbytná aktivní účast a vytvoření pocitu vlastnictví („*ownership mindset*“)⁸⁸ mezi vesničany. V průzkumu z roku 1978 se dotázali 5 372 farmářů na otázku, co bylo jejich motivací se účastnit hnutí SMU. Odpověděli, že jejich motivací byli jednak rozvoj a čest vlastní vesnice a druhá chtěli proměnit svou vlastní vesnici v lepší, než byla sousední.⁸⁹ Toto zjištění naznačuje, že silný smysl pro identitu a lokální patriotismus měli velký vliv na masivní účasti obyvatel. Vláda chtěla takto pomocí hnutí zavést tradici spolupráce a participace a naučit občany s nově nabytými zkušenostmi kolektivnímu rozhodování při řízení vesnických projektů. Je ale jasné, že prezident měl i své vedlejší úmysly a chtěl si tímto způsobem zajistit větší kontrolu nad lidmi.

⁸⁷ Park, Sooyoung. Analysis of Saemaul undong: A Korean Rural Development Programme in the 1970s, s. 125-127

⁸⁸ Park, Sooyoung. Analysis of Saemaul undong: A Korean Rural Development Programme in the 1970s, s. tamtéž

⁸⁹ Whang, In-Joung. Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong, s. 93

V roce 1978 rozsáhlý průzkum, který provedl Korejský institut pro zemědělské hospodářství (*Hanguk nongčchon kjōngdže jōnguwōn*),⁹⁰ ukázal, že 67% respondentů uvedlo, že se účastní všech vesnických setkání konaných v jejich vesnicích, zatímco dalších 28% uvedlo, že je navštěvují často.⁹¹

Za hlavní motivaci občanů k aktivní participaci na projektech lze také označit těsnou vazbu mezi osobními zájmy a vesnickými projekty. Když program začal, místní vláda zmobilizovala všechny k účasti a lidé se tak chtě nechtě prací zúčastnili. Když vesničané pozorovali pozitivní změny a uvědomili si možné výhody, postupně se stávali aktivnějšími.⁹² V rámci omezené autonomie, kterou měli při realizaci projektů, se aktivně zapojovali do rozhodování o změnách a projektech. Přístup selektivní pomoci a státní odměňování dobrých výsledků zvýšily zájem vesničanů, a stejně tak konkurenci mezi nimi. Duch rivality mezi vesnicemi vedl ke zvýšené účasti vesničanů. Masivní šíření úspěšných projektů a příběhů prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků taktéž přispělo podpoře soutěživosti, pozitivního přístupu a vesničanům to dávalo naději a pocit, že změna je možná.⁹³

Aktivní účast, kterou vláda chytře podporovala, pravděpodobně nesměřovala k podpoře zastupitelské demokracie na vesnicích. Byl to spíše nástroj k rychlému dosažení větších výsledků v krátkém časovém období a za pomoci mobilizace lidí. Zkušenost s aktivní účastí poskytla vesničanům šanci zažít demokracii – nebo lépe řečeno, co jim bylo prezentováno jako demokracie, na nejnižší úrovni a zvýšit svůj hlas. Tento uměle zvýšený vliv ovšem nevedl k prodemokratickému hnutí proti režimu.⁹⁴

3.5.2 Lídři a metody výcviku

Nemůžeme přehlédnout roli SMU lídrů. Tradičně měla každá z vesnic svého starostu, který se zabýval administrativními záležitostmi. Hnutí Sămaul ponechalo roli starosty nedotčenou, ale ustanovili se navíc tzv. lídři neboli komunitní vůdci SMU, aby rozdělovali práci, zatímco předáci vesnice měli nadále na starost především administrativní úkoly. Sămaul lídři měli na starosti rozvoj a projekty. Osobou odpovědnou za rozvoj byl tradičně

⁹⁰ Podle zprávy ministerstva vnitra v letech 1971-1979 uvádí Park Sooyoung v *Asia-Pacific Development Journal* z 12/2009

⁹¹ Park, Sooyoung. *Analysis of Saemaul undong: A Korean Rural Development Programme in the 1970s*, s. 129

⁹² Whang, In-Joung. *Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong*, s. 91-94

⁹³ Park, Sooyoung. *Analysis of Saemaul undong: A Korean Rural Development Programme in the 1970s*, s. 129-130

⁹⁴ Park, Sooyoung. *Analysis of Saemaul undong: A Korean Rural Development Programme in the 1970s*, s. 130

buď externí odborník nebo vládní úředník, ale postupem času tuto roli převzal vesničan zvolený vesnickým shromážděním.⁹⁵

Podle tehdejších účastníků hnutí byla spolupráce a dobrá komunikace starosty s komunitním vůdcem velmi důležitá a přirozeně napomohla efektivitě a úspěchu projektů. Obyvatelé z vesnic s vynikajícími výsledky poukazovali často na důležitost aktivního přístupu a spolupráce.⁹⁶

Na to, kdo bude komunitním vůdcem mělo vliv více faktorů. Důležité bylo sociálně-ekonomické zázemí, věk, úroveň vzdělání, částečně i dosažená kariéra a rezidenční historie (tj. jak dlouho již rodina žila ve vesnici) a výše příjmu.⁹⁷

Průměrný věk lídrů se pohyboval okolo čtyřiceti let.⁹⁸ Co se týče vzdělání a výše příjmů, byli lídři v mnohem vyšší třídě než ostatní obyvatelé venkova. U prvních lídrů ovšem ještě vzdělání a majetek nehrál takovou roli jako u jejich následovníků.

Postupem času, jak se hnutí vyvíjelo, lidé inklinovali k výběru vzdělanějších a bohatších na pozici lídrů, protože měli za to, že vesničané s lepším finančním statusem a vyšším dosaženým vzděláním byli vhodnější pro vedení a že se díky svému zaopatření více zajímají o aktivní účast na projektech.⁹⁹

Vesnice vyžadovaly, aby komunitní vůdci měli podnikatelské dovednosti, včetně plánování a implementace projektů, účetnictví, vyhodnocování, porozumění novým technikám, schopnost provádět reformy a marketingové dovednosti. Mezi vzděláváním pro běžné občany a tím pro lídry nabízeným tréninkovými instituty bylo mnoho podobností. Pro Saemaül lídry bylo důležité, aby se zodpovědně zavázali ke své práci a osvojili si podnikatelské myšlení.¹⁰⁰

3.5.2.1 Vzdělávací metody

SMU instituty přijaly různé vzdělávací techniky, aby zvýšily efektivitu svého školení. Jedním z nejúčinnějších aspektů Institutů byla jejich izolace od vnějšího světa.

---

⁹⁵ Kim, Taejong and Soogil Young, ed. *Secrets of an Economic Miracle: Lessons for Sustainable Development from South Korea*, s. 143

⁹⁶ Whang, In-Joung. *Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong*, s. 80-82

⁹⁷ Whang, In-Joung. *Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong*, s. 88-89

⁹⁸ Whang, In-Joung. *Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong*, s. 62

⁹⁹ Whang, In-Joung. *Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong*, s. 62-65

¹⁰⁰ Whang, In-Joung. *Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong*, s. 66-69

Institut zakázal televizi, noviny a rozhlas, aby se studující mohli plně soustředit na studium. Veškerý program také probíhal podle přísného rozvrhu od 5:30 do 23:00.

Studenti měli být inspirováni úspěšnými příběhy jiných zemědělců či stavařů ze sousedních vesnic; inspirativní případy měly ideálně vést k učení se od sebe navzájem a ke spolupráci. Institut prezentoval jednotlivé úspěchy, po nichž následovaly skupinové diskuse, metodu zvanou CoP¹⁰¹ – „*community of practice*“¹⁰², jež měla podporovat vzájemnou výměnu zkušeností mezi sobě rovnými namísto dynamiky student-učitel. Institut taktéž podporoval studijní cesty, při kterých komunitní vůdci navštěvovali úspěšné vesnice, aby porovnali své postupy. Tato metoda „*peer learningu*“¹⁰³ byla velmi prospěšná, jelikož propojovala vesnice, kraje a provincie a podporovala šíření úspěšných postupů neboli případů.¹⁰⁴

Kromě praktického školení, hnutí také nabízelo speciální vzdělávání pro vůdce těch nejchudších vesnic. čtyři dny strávili v „příkladné“ vesnici, aby absolvovali školení na místě. Proto, ačkoli tento způsob mohl vyvolávat rivalitu mezi vesnicemi, podporovala se také jejich vzájemná spolupráce a pomoc, aby se, pokud možno všechny vesnice mohly rozvinout.¹⁰⁵

Od roku 1972 nechala vláda vybudovat osmdesát dva školících center pro výcvik komunitních vůdců. Komunity na vesnicích se scházely pravidelně každý měsíc na schůzích zvaných pansanghō (반상회), kde měli společně diskutovat a učit se z dobrých příkladů.¹⁰⁶

---

¹⁰¹ Creating Communities of Practice. *What is a community of practice?* [online]. [cit. 2021-12-23]. Dostupné z:

<https://www.communityofpractice.ca/background/what-is-a-community-of-practice/>

¹⁰² „Community of practice“ (CoP) – komunitní praxe, je to metoda pro skupinu lidí, kteří sdílejí společný zájem, téma nebo soubor problémů a kteří se scházejí, aby naplnili individuální i skupinové cíle.

¹⁰³ „Peer learning“ – Peer learning není pouze jednou vzdělávací strategií. Zahrnuje širokou škálu různých činností. Např. vědci z University of Ulster identifikovali 10 modelů vzájemného učení. Od tradičního způsobu doučování mladších studentů od starších, až po inovativnější způsoby, kdy studenti stejného ročníku vytvářejí „partáky“, aby si navzájem pomáhali jak s učivem, tak s osobními zájmy. Další modely zahrnovaly diskusní semináře, soukromé studijní skupiny, nebo poradenství, vzájemné hodnocení, společné projekty nebo laboratorní práce, projekty v různě velkých (kaskádových) skupinách, mentoring na pracovišti a komunitní aktivity.

Boud David. *What is Peer Learning and Why is it Important?* Stanford University. [online]. [cit. 2021-12-24]. Dostupné z:

<https://tomprof.stanford.edu/posting/418>

¹⁰⁴ Kim, Taejong and Soogil Young, ed. *Secrets of an Economic Miracle: Lessons for Sustainable Development from South Korea*, s. 148

¹⁰⁵ Kim, Taejong and Soogil Young, ed. *Secrets of an Economic Miracle: Lessons for Sustainable Development from South Korea*, s. 149

¹⁰⁶ Kim, Taejong and Soogil Young, ed. *Secrets of an Economic Miracle: Lessons for Sustainable Development from South Korea*, s. 143

3.5.3 Role žen v hnutí

Stejně jako v mnoha jiných v té době rozvojových zemích nebyly ženy v Korejské republice po dlouhou dobu vítány, aby se zapojovaly do rozhodování a sociálních problémů. V 70. letech 20. století byla korejská společnost velmi konzervativní, a obzvlášť na vesnicích. SMU vyšlapalo cestičku příležitosti pro ženy, aby se oficiálně zapojily do společenských aktivit a zapojily se do řízení, nejprve alespoň tedy na úrovni místní samosprávy.¹⁰⁷ Nedá se každopádně konstatovat, že by hnutí SMU nějakým zásadním způsobem ovlivnilo společenské postavení žen.

Zpočátku se za komunitní lídry volili pouze muži a ženská účast byla omezena na „ženskou práci“, myšleno; na lehčí manuální nebo administrativní práci, která nebyla spojená s řízením a rozhodováním. V rámci hnutí byly sice také vůdci ženy, nešlo ale vůdce celé vesnice – byly ve vedení ženských spolků (*Saemaul Women's Association*)¹⁰⁸ a ve skutečnosti měly jednoduše na starosti organizaci ostatních žen a rozdělení práce. Ženské spolky organizovaly především kampaně proti hazardním hrám, plánování rodiny a chtěly omezit počet barů na vesnicích.¹⁰⁹ Později však přispěly i v jiných oblastech.

Ženské zapojení se rozšířilo i na práci netypickou pro ženy, a dostávaly se postupně na pozice komunitních vůdců. Některé z vedoucích žen hnutí proaktivně iniciovaly a úspěšně realizovaly projekty, což bylo považováno za součást mužské domény. Aktivita, úsilí a případné úspěchy, kterých ženy v hnutí dosáhly, napomohly tomu, aby veřejnost ocenila jejich schopnosti. V některých člancích a průzkumech (*Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong* od Whang In-Joung) od se píše o pozitivní změně v obecném pohledu na roli žen ve společnosti¹¹⁰, to se ovšem zdá jako poměrně odvážné tvrzení, vzhledem k tomu, že konkrétní příklady mimořádných ženských úspěchů v rámci hnutí se moc dohledat nedají.

Přestože přínos a úspěchy žen v SMU mohly částečně změnit konzervativní postoj k ženám, nevedly k udržitelnému povědomí o právech žen ve společnosti, ani nevedly k systematické institucionální změně ze strany vlády pro posílení postavení žen. Povzbuzením vlády k dalšímu zapojení žen bylo částečně za účelem feminizace zemědělství způsobené

¹⁰⁷ Kim, Taejong and Soogil Young, ed. *Secrets of an Economic Miracle: Lessons for Sustainable Development from South Korea*, s. 143-144

¹⁰⁸ Whang, In-Joung. *Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong*, s. 107

¹⁰⁹ Whang, In-Joung. *Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong*, s. 107

¹¹⁰ Whang, In-Joung. *Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong*, s. 103-106

masivní pracovní migrací mužů do měst.¹¹¹ Je jasné, že jedno sociální hnutí, navíc s ekonomickým a politickým cílem, nemůže vyřešit hluboce zakořeněné sociální předsudky a diskriminaci žen. Pozitivní změny byly způsobeny pouze vlastním úsilím žen, které ovšem nepřeklenuly do politických nebo institucionálních změn.

---

¹¹¹ Park, Sooyoung. Analysis of Saemaul undong: A Korean Rural Development Programme in the 1970s, s. 123-124

4 Závěr

Obecně můžeme říct, že po vojenském převratu na začátku 60. let nastalo období modernizace a reformování korejské státní správy. V tomto období se také začala postupně zvedat ekonomika a životní úroveň obyvatel, takže Jižní Korea už nemusela být závislá na humanitární pomoci USA. Za pomoci vlády byly vytvořeny národní společnosti a také se posilovalo postavení soukromých konglomerátů (mezi nejznámější čaböly patří Samsung, Hyundai, LG atd.), které se postupem času staly světovými producenty schopnými konkurovat evropským, americkým nebo japonským firmám. Prezident Pak, přestože byl původně velitelem vojenské junty, si dokázal získat přízeň obyvatel, alespoň zpočátku. Možná i tím, že se chtěl distancovat od politiků, úředníků a jiných veřejných činitelů minulé vlády, která byla pro korejské obyvatele symbolem korupce a klientelismu.

Na začátku 60. let, kdy se Pak Čöng-hüi ujmul moci, se Korea nacházela v absolutní chudobě a chaosu. Pak začal podporovat industrializaci země zaměřenou na export, následně obnovil diplomatické vztahy s Japonskem a vyslal své jednotky do Vietnamu. V 70. letech byl rovněž přijat program těžké a chemické industrializace HCI (Heavy-Chemical Industry Drive).

Pak Čöng-hüi chtěl zemi zmodernizovat a vybudovat v ní soběstačnou ekonomiku. V souvislosti s tím bylo na podporu zemědělství a venkova začátkem 70. let zahájeno Sămaül undong – tzv. Hnutí za novou vesnici. Vytvořil se systém s jasnou hierarchií, v rámci, které se lidé vzdělávali, jak prakticky, tak ideologicky, a společně pracovali na rekonstrukci a modernizaci venkova. Jednotlivé komunity na vesnicích dostávaly půjčky či dodávky materiálu jako podporu, například cement se dával zdarma. Na druhou stranu vesničané pracovali na potřebných stavbách bez mzdy. Hnojiva a některé plodiny se zase poskytovaly za nízké ceny a tím pádem se zvýšila produkce a příjem zemědělců. Kromě zvýšení zemědělské produkce se také podařilo zlepšit infrastrukturu na vesnicích. Úředníci na místní úrovni se stali efektivnějšími při realizaci veřejných programů a byli schopni lépe podporovat potřeby vesnic a zemědělství.¹¹²

Druhá část práce popisuje vznik, začátky a cíle hnutí SMU, což byla celostátní modernizace a rozvoj venkova. Hnutí tohoto ambiciózního cíle dosáhlo tím, že se zaměřilo na většinu vesnic v zemi. Samozřejmě se nemohla vláda zaměřit na každou vesnici jednotlivě, ale klasifikovala a rozdělila vesnice do tří skupin: základní, svépomocné a

¹¹² Douglass, Mike. The Saemaul Undong: South Korea's Rural Development Miracle in Historical Perspective, s. 2-3

soběstačný (nebo pokročilé). Hodnocení mělo pět různých kritérií: infrastruktura venkova, stav bydlení, stav zemědělství, družstevní živobytí a kapitál.¹¹³

SMU dosáhlo spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem; vláda přiměla vesničany ke spolupráci s místní samosprávou, spolupracovali na zlepšení životních podmínek ve vesnici a vláda finančně podporovala vesnice a prosazovala politiku modernizace venkova, např. dodávkami elektřiny a distribucí pozemních sítí. Vláda monitorovala výsledky hnutí prostřednictvím vesnického předáka a lídrů SMU, kteří figurovali v každé vesnici. Vláda také povolala vesnice k odpovědnosti za jejich rozvoj, za pomoci školení a společných schůzí na vesnicích se snažila v lidech vzbudit takzvaný pocit vlastnictví nebo bychom to mohli nazvat „lokálním patriotismem“ vůči své vesnici, a zavedla prvek soutěžení mezi vesnicemi, když udělovala větší finanční podporu, často prostřednictvím prezidentských grantů, vesnicím s vyšším hodnocením. Například v roce 1970 vláda nechala do všech vesnic rozvést 355 pytlů cementu, avšak v roce 1971 rozdala dalších 500 pytlů cementu pouze vesnicím, které byly po předchozím roce vyhodnoceny jako „vynikající“.¹¹⁴

Co se dá jistě považovat za úspěch hnutí, je jeho role při podpoře sociální integrace během rychlé korejské industrializace. V pramenech a většině článků se obecně autoři shodují, že hnutí SMU značně přispělo k hospodářskému rozvoji Jižní Koreje v 70. letech 20. století. I když je to jistě do jisté míry pravda, je také nutné zaujmout vyvážený úhel pohledu. Hnutí čelilo mnoha výzvám. Obecně velkým problémem, nejen v nejzaostalejších vesnicích, byla chudoba, a s tím spojený zdravotní stav obyvatel, který částečně ztěžoval práci na projektech. Přestože SMU zpočátku slavilo jistý úspěch, byla chudoba na vesnicích stále problémem, který vycházel z politiky nízkých mezd. Bez strukturálního řešení stále nebyla možná skutečná změna v řešení problému chudoby na venkově.¹¹⁵

Jedním z hlavních důvodů relativního úspěchu hnutí Sămaul byla nepochybně rovnostářská struktura na vesnicích vytvořená po pozemkové reformě. V roce 1950 přijala vláda zákon o pozemkové reformě, který zakázal nájemné hospodaření a stanovil strop pro vlastnictví půdy pouze na tři hektary půdy na osobu. Pozemková reforma prakticky zabavila půdu bohatým statkářům, jež připadla farmářům, kteří na ní pracovali. Bohatí statkáři a nájemníci, kteří se ocitli bez půdy, se začali stěhovat do měst, což vedlo k většímu vyrovnání

---

¹¹³ Kim, Taejong and Soogil Young, ed. *Secrets of an Economic Miracle: Lessons for Sustainable Development from South Korea*, s. 135

¹¹⁴ Kim, Taejong and Soogil Young, ed. *Secrets of an Economic Miracle: Lessons for Sustainable Development from South Korea*, s. 137

¹¹⁵ Korea Historical Research Association, s. 293

příjmů a homogenizaci venkovského obyvatelstva. V roce 1970, kdy bylo hnutí odstartováno, 94 % venkovských domácností vlastnilo farmy menší než dva hektary, zatímco 64 % vlastnilo půdu o velikosti méně než jeden hektar.¹¹⁶ S těmito strukturálními změnami a zánikem tradičních vládnoucích elit se sociální a politické uspořádání na vesnici stalo spravedlivějším. Relativně rovnostářská struktura byla pro SMU příznivá, takže vesničany, kteří byli všichni v podobně chudých podmínkách a bez jiných možností, hnutí zaujalo.

Mnoho kritiky je však směřováno ke skutečnému účelu hnutí. Pak Čöng-hüiho režim se rychle snažil rozšířit SMU cíle na rozvoj země jako celku a zároveň omezit decentralizaci a autonomii hnutí. Hnutí posílilo autoritu prezidenta Pak Čöng-hüiho a umožnilo mu, zejména od roku 1972 za přispění venkovského obyvatelstva, pozměnit ústavu tak, aby mohl být neomezeně znovuzvolen prezidentem.

V několika zemích se toto hnutí v pozměněné podobě snažili a stále snaží též aplikovat za podpory Jižní Koreje. V současnosti je SMU aktivní v devíti státech po celém světě: v Asii v Kyrgystánu, Myanmaru, Laosu a ve Východním Timoru, v Africe probíhá v Ugandě a Burundi, v Oceánii na Papua-Nová Guineji a na Fidži, a v Latinské Americe na Hondurasu.¹¹⁷

Ovšem na úspěch hnutí SMU a celkově na „korejský úspěšný model hospodářského rozvoje“, jenž Národní asociace pro Hnutí za novou vesnici (*sämaül undong čunganghö* – 새마을운동 중앙회) rádo propaguje do světa jako návod na zlepšení ekonomiky¹¹⁸, je třeba se dívat komplexně; historický a politický kontext byl pro hnutí SMU a jeho úspěch klíčový. Kromě představení a popisu hnutí jsem se snažila v práci nastínit dynamiku, díky které byl „korejský model“ v 70. letech 20. století úspěšný. A vzhledem k tomu, že se hnutí prakticky od začátku 21. století snaží tento model vyvézt do dalších zemí, kde zdaleka neskĺízí takový úspěch jako ve své době v Koreji, můžeme konstatovat, že to není model, který by fungoval univerzálně. Hnutí Sämaül, tak jak fungovalo v 70. letech minulého století, by nebylo možné obnovit ani v Koreji, ani nikde jinde v současné době. Nejde pouze o výši HDP na hlavu, tedy že by to bylo vhodné pro jiné země nyní na úrovni příjmů, které měla Korea v době rozkvětu SMU.

¹¹⁶ Park, Sooyoung. Analysis of Saemaul undong: A Korean Rural Development Programme in the 1970s, s. 125

¹¹⁷ Národní asociace pro Hnutí za novou vesnici. Global SMU. Overseas Saemaul Projects. [online]. [cit. 2021-12-22]. Dostupné z: <https://www.saemaul.or.kr/eng/sub/globalSMU/overseas.php>

¹¹⁸ Národní asociace pro Hnutí za novou vesnici. Global SMU. Introduction. [online]. [cit. 2021-12-22]. Dostupné z: <https://www.saemaul.or.kr/eng/sub/globalSMU/introduction.php>

Důležitou roli hrála mobilizace obyvatel a striktní politický režim. Ideologie hnutí se šířila pomocí obrovských propagandistických kampaní. Lidé ze všech vrstev společnosti museli absolvovat vzdělávací kurzy, školení či výcviky. Pokud se nezúčastnili těchto vojensky organizovaných kurzů, riskovali ztrátu zaměstnání nebo jiné oprese. Rolf D. Baldus popisuje kurzy jako vymývání mozků a obecně na hnutí SMU pohlíží kriticky. Podle něj se v mnoha ohledech ideologie hnutí a jeho aplikace podobala evropským fašistickým hnutím třicátých let.¹¹⁹

Dodnes zůstává hlavní strůjce tohoto hnutí, prezident Pak Čong-hŭi, poměrně kontroverzní postavou moderní korejské historie. Stejně tak i hnutí Sămaul; má mnoho příznivců, kteří jeho úspěch zkoumají. Na druhou stranu bývá hnutí kritizováno pro svůj populismus a politickou propagandu.

---

¹¹⁹ Baldus, Rolf D. Cooperative Development in a Repressive Political System, The Case of South Korea, s. 294

5 Seznam použité literatury:

Primární literatura:

Archiv Národní asociace pro Hnutí za novou vesnici (Sämaül undong čunganghö).

Dostupné z: <https://www.saemaul.or.kr/sub/saemaul/vision.php>.

KIM, Byung-Kook and Ezra F. VOGEL, ed. *The Park Chung Hee Era: The Transformation of South Korea*. USA: Harvard University Press, 2013. ISBN 978-0-674-07231-2.

WHANG, In-Joung. *Management of Rural Change in Korea: The Saemaul Undong*. The Institute of Social Sciences, Korean Studies Series, No. 5. Seoul National University Press, 1981.

SETH, Michael J. *A Concise History of Modern Korea: From the Late Nineteenth Century to the Present*. Third Edition. London, United Kingdom: Rowman & Littlefield, 2020. ISBN 9781538129043.

SETH, Michael J. *A History of Korea: From Antiquity to the Present* [online]. United Kingdom, Maryland: Rowman & Littlefield Publishers, 2011 [cit. 2022-04-12]. ISBN 978-0-7425-6717-7. Dostupné z: <https://www.pdfdrive.com/a-history-of-korea-from-antiquity-to-the-present-e156843723.html>

ekniha: GRAHAM, Edward M. *Reforming Korea's Industrial Conglomerates* [online]. Washington (D.C.): Institute for International Economics, 2003. [cit. 2020-10-28].

Dostupné z:

<https://go.gale.com/ps/i.do?id=GALE%7CA114090951&sid=googleScholar&v=2.1&it=r&linkaccess=abs&issn=00213624&p=AONE&sw=w&userGroupName=anon~72e0789c>

e-kniha: DOUGLASS, Mike. *The Saemaul Undong: South Korea's Rural Development Miracle in Historical Perspective*. Singapore: Asia Research Institute, National University of Singapore, 2013. [cit. 2020-10-21] Dostupné z:

ekniha: ECKERT, Carter J. *Park Chung Hee and Modern Korea. The Roots of Militarism, 1866–1945* [online]. Cambridge: Belknap Press, 2016. [cit. 2021-09-12]. Dostupné z:

<https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=1368507&lang=cs&site=ehost-live>

ECKERT, Carter J. *Dějiny Koreje. Dějiny států*. Přel. Bušková Marta [et al.]. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. ISBN 80-7106-411-4.

LÖWENSTEINOVÁ Miriam a Markéta POPA, ed. *Made in Korea*. Praha: Nová vlna, 2018. ISBN 978-80-85845-85-3

ekniha: KIM, Taejong and Soogil YOUNG, ed. *Secrets of an Economic Miracle: Lessons for Sustainable Development from South Korea* [online]. Republic of Korea: KDI School of Public Policy and Management, 2019. [cit. 2021-12-08] ISBN 979-11-5545-189-2.

Dostupné z:

https://archives.kdischool.ac.kr/bitstream/11125/34117/1/2019_KDIS_Secrets%20of%20an%20Economic%20Miracle_final.pdf

ekniha: KIM, Hyung-A and Clark SORENSEN. *Reassessing the Park Chung Hee Era, 1961-1979: Development, Political Thought, Democracy, and Cultural Influence* [online]. Seattle & London, University of Washington Press, Center for Korea Studies Publication, 2011. [cit. 2019-04-11] ISBN 978-0295991405. Dostupné z: <https://web.s.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=2&sid=317f44ba-deb5-42ce-b20e-cf6aa2dbe739%40redis&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#AN=414393&db=nlebk>

CUMINGS, Bruce. *Korea's Place in the Sun: A Modern History*. New York: W. W. Norton, 1997. ISBN 978-0393327021

KRIŠTOFOVÁ, Veronika. *Pod Vycházejícím sluncem: Japonsko-korejské vztahy v průběhu 19. a 20. století*. Praha: Epoque, 2018. ISBN 978-80-7557-113-7.

ekniha: HENDERSON, Gregory. *Korea: The Politics of the Vortex* [online]. USA: Harvard University Press, 1968 [cit. 2022-03-16]. ISBN 978-0674505506. Dostupné z: <https://www.pdfdrive.com/korea-the-politics-of-the-vortex-e169711823.html>

Články:

JWA, Sung-Hee. Understanding Korea's Saemaul Undong: Theory, evidence, and implication. *Seoul Journal of Economics*, 2018, vol. 31, iss. 2, s. 195–236 [cit. 2019-04-05]. ISSN 12250279. Dostupné z: <https://ssrn.com/abstract=3187166>

PARK, Sooyoung. Analysis of Saemaul undong: A Korean Rural Development Programme in the 1970s. *Asia-Pacific Development Journal*, 2009, vol. 16, iss. 2, s. 113-140 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://www.unescap.org/sites/default/files/apdj-16-2-5-Park.pdf>

AHN, Byong Man and William W. BOYER. Rural Development and Leadership Patterns in South Korea. *Korean Studies* [online]. University of Hawai'i Press, 1984, vol. 8, s. 83–94. [cit. 2022-01-14]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/23717698>

LEE, Donkoo, LEE, Yohan and Kicheol KWON. The role and contribution of sanlim-kyes during Saemaul Undong in the Republic of Korea in the 1970s. *Forest Science and Technology*, 2018, vol. 14, iss. 2, s. 47–54. [cit. 2019-04-05]. ISSN 21580715. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/21580103.2018.1436469>

MOORE, Mick. Mobilization and Disillusion in Rural Korea: The Saemaul Movement in Retrospect. *Pacific Affairs* [online]. University of British Columbia, Winter, 1984-1985, s. 577–598 [cit. 2020-10-20]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2758710>

YANG, Yunjeong. Saemaul Undong Revisited: A Case of State-Society Dynamics in Social Capital Mobilisation, Focusing on the Role of Local Leaders in South Korea of the 1970s. *Journal of International Development* [online]. 2017, vol. 29, iss. 7, s. 993–1010 [cit. 2020-10-21]. ISSN 09541748. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1002/jid.3048>

KIM, K. H. a L. Zsuffa. Reforestation of South Korea: The history and analysis of a unique case in forest tree improvement and forestry. *The Forestry Chronicle* [online]. 1994, vol. 70, iss. 1, s. 58-64 [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: pubs.cif-ifc.org

Ostatní práce:

CHOI, Lyong. *The Foreign Policy of Park Chunghee: 1968–1979*. London: Library of Congress, 2012. Thesis (PhD). London School of Economics and Political Science, Department of International History. [cit. 2021-11-17] Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/297063215_The_foreign_policy_of_Park_Chunghee_1968-1979

Korea Historical Research Association a Joshua VAN LIEU. *A History of Korea*. London, United Kingdom: Saffron Books, 2005, iss. 6. ISSN 1748 0477.

Doprovodná bibliografie:

SHIN, Gi-Wook. *Ethnic Nationalism in Korea: Genealogy, Politics, And Legacy*. Stanford, California: Stanford University Press, 2006. ISBN 978-0804754088

BLUMER, Herbert G. *Social Movements. Studies in Social Movements: a Social Psychological Perspective*. New York: The Free Press, 1969, s. 8-29. ISBN 0029205603.

6 Seznam obrázků:

Obrázek 1 Pak Čöng-hüi v armádě.....	5
Obrázek 2 Logo hnutí SMU	15
Obrázek 3 Tři klíče: svépomoc, pracovitost a spolupráce.....	16
Obrázek 4 Komunitní práce.....	22

7 Seznam zkratek:

SMU	Sämaül undong (Hnutí za novou vesnici)
KR	Korejská republika
KLDR	Korejská lidově demokratická republika
HCI	Heavy Chemical Industry Policies (Zásady těžkého chemického průmyslu)
MMA	Manchuria Military Academy (Mandžuská vojenská akademie)
JMA	Japanese Military Academy (Japonská vojenská akademie)
EPB	Economic Planning Board (Hospodářská plánovací rada)

Poznámky